

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

Обучителни материали

за учители и възпитатели от средищните училища на тема

**„Организиране и прилагане на новия модел
на целодневна организация на учебния процес”**

ВЪВЕЖДАЩО ОБУЧЕНИЕ

Обучението се осъществява от Обединение „Средищни училища” по проект на Министерство на образованието и науката BG051PO001-3.1.06 „Подобряване на качеството на образованието в средищните училища, чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес” по ОП „Развитие на човешките ресурси”

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

Програма	4
Тема 1: Дидактически изисквания и иновационни педагогически методи при провеждане на целодневна организация на учебния ден.....	9
Занятие 1. Социално-педагогически основи на модела целодневна организация на учебния процес в средищните училища.....	14
Занятие 2. Организация и осъществяване на компонентите на рамковата програма за целодневна организация на учебния процес (Блок А, Блок В, Блок С).....	21
Занятие 3. Иновационни педагогически методи и дейности на възпитателя при провеждане на целодневната организация на учебния процес.....	23
Занятие 4/ Тренинг. Упражнение и споделяне на добри практики Иновационни педагогически методи при провеждане на целодневната организация на учебния процес.....	29
Тема 2: Изграждане на мотивационна среда за повишаване на качеството на образованието в средищните училища.....	39
Занятие 5. Стратегии за осъществяване на дейности по интереси. Работа по учебен проект като стратегия за активизиране на познавателния потенциал на учениците.....	39
Занятие 6. ИКТ- базирани дейности в педагогическия процес и работа с Информационната система на проекта при целодневната организация на обучение.....	49
Занятие 7/ Тренинг. ИКТ- базирани дейности в педагогическия процес и работа с Информационната система на проекта при целодневната организация на обучение.....	59
Занятие 8. Мултиетнически взаимодействия, общуване и развитие на ученика в мултикултурна среда.....	63
Занятие 9. Особенности в изграждането на мотивационна среда в обучението на деца билингви.....	75
Тема 3: Методи за постигане на педагогическо взаимодействие, насочено към социализиране на учениците в полуинтернатните групи... 	83
Занятие 10. Интерактивните методи за формиране на преносими учебни и социални умения у учениците – обсъждане в група, брейнсторминг, дискусия.....	83
Занятие 11/ Тренинг. Интерактивните методи за формиране на преносими учебни и социални умения у учениците – обсъждане в група, брейнсторминг, дискусия.....	93

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Занятие 12. Интерактивните методи за формиране на преносими учебни и социални умения у учениците: визуализация с постер, „карта на ума”, ситуационен метод и експертна група.....	97
Занятие 13/ Тренинг. Интерактивните методи за формиране на преносими учебни и социални умения у учениците.....	107
Занятие 14. Игровите дейности и изкуството при целодневната организация на учебния процес в средищните училища.....	113
Занятие 15/ Тренинг. Игровите дейности и изкуството при целодневната организация на учебния процес в средищните училища.....	119

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ПРОГРАМА

Ден първи - ..... 2013 год.	
13.30–13.45	Откриване на семинара: <i>представяне на проекта. Запознаване на участниците.</i> <i>Обсъждане на програмата. Участниците представят очакванията си.</i>
13.45 – 14.30	Тема 1: Дидактически изисквания и иновационни педагогически методи при провеждане на целодневна организация на учебния ден. Занятие 1. Социално-педагогически основи на модела целодневна организация на учебния процес в средищните училища <ol style="list-style-type: none"> 1. Европейски и национални документи, предпоставящи необходимостта от целодневна организация на учебно-възпитателния процес; 2. Нова парадигма на целодневната организация на обучението; 3. Гражданско образование и развитие на личността; 4. Очаквани резултати от проекта; 5. Практическа работа: SWOT анализ, панелна дискусия; Методи: Лекция; Дискусия, SWOT анализ;
14.30 – 15.15	Занятие 2. Организация и осъществяване на компонентите на рамковата програма за целодневна организация на учебния процес (Блок А, Блок В, Блок С) <ol style="list-style-type: none"> 1. Дейности в рамковата програма за целодневна организация на учебния процес; (Блок А, Блок В, Блок С); 2. Дидактически изисквания към самоподготовката; 3. Дейности по интереси; 4. Индивидуализацията и диференциацията на педагогическия процес като стратегия за осъществяване на целодневната организация. 5. Практическа работа: брейнсторминг, дискусия Методи: Лекция; брейнсторминг, дискусия
15.15 – 15.45	<i>Кафе – пауза</i>

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

15.45 – 16.30	<p>Занятие 3. Иновационни педагогически методи и дейности на възпитателя при провеждане на целодневната организация на учебния процес:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Същност на интерактивните методи 2. Модел на активното учене 3. Иновативни функции на интерактивните методи в обучението 4. Видове интерактивни методи 5. Дейности на възпитателя за осъществяване на дейностите по проекта <p>Методи: Лекция; Дискуси</p>
16.30 – 17.15	<p>Занятие 4/ Тренинг. Упражнение и споделяне на добри практики</p> <p>Иновационни педагогически методи при провеждане на целодневната организация на учебния процес</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Видове интерактивни методи – приложение на метода инсърт 2. Сравнение между информационното и трансформационното обучение - дискусия 3. Приложение на интерактивните методи в самоподготовката – споделяне на добри практики <p>Методи: Беседа върху добри практики, Упражнение, Дискусия</p>
17.15 – 17.30	<p>Обратна връзка</p>
<p>Ден втори ..... 2013 год.</p>	
9.00 – 9.15	<p>Обобщено представяне на очакванията на участниците.</p>
9.15 – 10.00	<p>Тема 2: Изграждане на мотивационна среда за повишаване на качеството на образованието в средищните училища</p> <p>Занятие 5. Стратегии за осъществяване на дейности по интереси. Работа по учебен проект като стратегия за активизиране на познавателния потенциал на учениците:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стратегия за превръщане на училището в информационно пространство и желана територия от ученика 2. Стратегия Open education 3. Стратегия учене чрез преживяване 4. Стратегия работа по учебен проект 5. Анализ на добри практики <p>Методи: Лекция, Анализ на добри практики</p>

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

10.00 – 10.30	Кафе – пауза
10.30-11.15	<p>Занятие 6. ИКТ- базирани дейности в педагогическия процес и работа с Информационната система на проекта при целодневната организация на обучение</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Педагогически основи на ИКТ-базирани дейности в ПИГ 2. Методи за използване на ИКТ-базирани дейности в обучението 3. Иновации в целодневното обучение чрез ИКТ 4. Работа с информационната система на проекта <p>Методи: Лекция, Брейнсторминг, Дискусия</p>
11.15-12.00	<p>Занятие 7/ Тренинг. ИКТ- базирани дейности в педагогическия процес и работа с Информационната система на проекта при целодневната организация на обучение</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дискусия 2. Споделяне на добри практики <p>Методи: Беседа върху добри практики, Дискусия</p>
12.00 – 13.00	Обяд
13.00 – 13.45	<p>Занятие 8. Мултиетнически взаимодействия, общуване и развитие на ученика в мултикултурна среда.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Интеркултурност и интеркултурно образование 2. Стратегията за образователна интерграция на децата и учениците от етническите малцинства 3. Методи за реализация на интеркултурно образование <p>Методи: Лекция, методическо планиране, ситуация-проблем</p>
13.45-14.30	<p>Занятие 9. Особенности в изграждането на мотивационна среда в обучението на деца билингви.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Билингвизмът – проекции в образователния процес 2. Роля на педагога в обучението на деца билингви 3. Педагогическа технология за изграждането на подкрепяща училищна среда в обучението на деца билингви <p>Методи: Лекция; Дискусия</p>
14.30 – 15.00	Кафе – пауза
15.00 – 15.45	<p>Тема 3: Методи за постигане на педагогическо взаимодействие, насочено към социализиране на учениците в полуинтернатните групи</p> <p>Занятие 10. Интерактивните методи за формиране на преносими</p>

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

	<p>учебни и социални умения у учениците – обсъждане в група, брейнсторминг, дискусия;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Взаимодействието – основа на интерактивните методи в обучението 2. Методът обсъждане в група/ обсъждане с партньор 3. Методът брейнсторминг 4. Методът дискусия 5. Форми за организация и провеждане на дискусия <p>Методи: Лекция; демонстрация</p>
15.45 – 16.45	<p>Занятие 11/ Тренинг. Интерактивните методи за формиране на преносими учебни и социални умения у учениците – обсъждане в група, брейнсторминг, дискусия</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обсъждане в група 2. Кръгов брейнсторминг 3. Дискусия с 6 мислещи шапки <p>Методи: обсъждане в група, брейнсторминг, дискусия;</p>
16.45 – 17.00	<p>Обратна връзка</p>
<p>Ден трети ..... 2013 год.</p>	
8.00-8.45	<p>Занятие 12. Интерактивните методи за формиране на преносими учебни и социални умения у учениците: визуализация с постер, „карта на ума“, ситуационен метод и експертна група</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Интерактивен метод визуализация с постер 2. Интерактивен метод „карта на ума“ 3. Интерактивен метод ситуиране 4. Интерактивен метод „експертна група“ <p>Методи: визуализация с постер, „карта на ума“, ситуационен метод и експертна група</p>
8.45-9.30	<p>Занятие 13/ Тренинг. Интерактивните методи за формиране на преносими учебни и социални умения у учениците.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „Карта на ума“ 2. Ситуация – проблем 3. Обсъждане в малка група 4. Споделяне на добри практики <p>Методи: „карта на ума“, ситуационен метод</p>

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

9.30 – 10.00	<i>Кафе пауза</i>
10.00 – 10.45	Занятие 14. Игровите дейности и изкуството при целодневната организация на учебния процес в средищните училища 1. Метод Интерактивни игри 2. Приложение на интерактивните игри в самоподготовката и дейности по интереси 3. Ролеви игри 4. Пъзел 5. Занимания с изкуство и мястото им в планирането на дейностите по интереси Методи: Лекция, демонстрация
10.45 – 11.30	Занятие 15/ Тренинг. Игровите дейности и изкуството при целодневната организация на учебния процес в средищните училища 1. Подреждане на пъзел 2. Споделяне на добри практики Методи: интерактивни игри - пъзел
11.30 – 11.45	Обратна връзка
11.45 – 12.00	Раздаване на сертификати. Закриване на семинара

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

ТЕМА 1: ДИДАКТИЧЕСКИ ИЗИСКВАНИЯ И ИНОВАЦИОННИ ПЕДАГОГИЧЕСКИ МЕТОДИ ПРИ ПРОВЕЖДАНЕ НА ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ДЕН

ЗАНЯТИЕ 1. СОЦИАЛНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИ ОСНОВИ НА ЦЕЛОДНЕВНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС В СРЕДИЩНИТЕ УЧИЛИЩА

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06

**„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“**

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

ЦЕЛИ

Запознаване със социалните и педагогическите предпоставки на съвременната реализация на целодневната организация на обучението в средищните училища.

1

ЗАДАЧИ

- **ЗНАНИЯ** за целодневната организация на обучението като система, която обединява учебния процес, социалното функциониране, личния избор и режим на всеки ученик и развива личностния капацитет.
- **УМЕНИЯ** за педагогически анализ на компонентите на целодневната организация и взаимовръзките помежду им.
- **КОМПЕТЕНТНОСТИ** за конструиране, организиране и вземане на решения при осъществяване на целодневната организация.

2

КЛЮЧОВИ ПОНЯТИЯ

- Компетентности за учене през целия живот;
- Осъвременяване на педагогическите принципи;
- Принципи на интерактивното учене;

3

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ЕВРОПЕЙСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА ЗА
КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ ЗА УЧЕНЕ
ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

- Комуникация на майчин език.
- Комуникация на чужди езици.
- Математически компетенции и основни компетенции в науката и технологиите.
- Компетенции за работа с дигитални технологии.
- Умение за самостоятелно обучение.
- Междуличностни, межкултурни и социални компетенции, както и граждански компетенции.
- Предприемачески компетенции.
- Изразяване чрез средствата на културата.

4

СТРАТЕГИЯ ЕВРОПА 2020 – ОСНОВНИ ЦЕЛИ

- осигуряване на заетост
- намаляване на бедността
- инвестиции в наука и изследвания (3% от БВП)
- снижаване на дела на преждевременно напусналите училище под 10%
- повишаване дела на висшистите, най-малко 40% от по-младото поколение.

5

НАЦИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИОННА
РАМКА

- Знания
- Умения
- Компетентности
  - Самостоятелност и отговорност
  - Компетентности за учене
  - Комуникативни и социални компетентности
  - Професионални компетентности

6

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

НОВА ПАРАДИГМА ЗА ЦЕЛОДНЕВНАТА
ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

От педагогическа помощ и контрол над
свободното от учебни занятия време

към

формиране на социални умения,
личностно развитие и
самоусъвършенстване.

7

ОСЪВРЕМЕНЯВАНЕ НА
ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ ПРИНЦИПИ:

- Принцип за удовлетворение от ученето
- Принцип за положителното подкрепяне
- Принцип за социалното валидизиране
- Принцип за човеколюбието
- Принцип за дискретността

8

ПРИНЦИПИ НА ИНТЕРАКТИВНОТО УЧЕНЕ:

- Намаляване на информиращите функции на ученето;
- Повишаване на формиращите функции на ученето;
- Развиване на отношения: ценностна ориентация и нагласа, толерантност, лична отговорност, адекватна самооценка.

9

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

УСПЕШНАТА РЕАЛИЗАЦИЯ

Единство между:

- обучението и възпитанието;
- урочната, извънурочната и извънкласна дейност;
- училището, семейството, социалните институции и гражданското общество.

10

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- Утвърждаване на средищните училища като успешна политика за модернизиране и оптимизиране на училищната мрежа.
- Преодоляване на диспропорциите в степента на образованост на учениците от закритите и преобразуваните училища чрез повишаване мотивацията на учениците, учителите, и на заинтересованите страни от прилагане на модела „целодневна организация на учебния процес”.
- Повишаване нивото на социализация на учениците, обхванати в ПИГ, както и възпитание в толерантност, сътрудничество и стремеж към успех.

11

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Практическа работа към тема: Социално-педагогически основи на
модела целодневна организация на учебния процес в средищните
училища

Задача 1/ SWOT анализ

Анализ на силните и слабите страни, благоприятни възможности и заплахи на целодневна организация на учебния процес в средищните училища

<i>Силни страни</i>	<i>Слаби страни</i>
<i>Благоприятни възможности</i>	<i>Заплахи</i>

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Задача 2 / Панелна дискусия

Кои елементи на Националната квалификационна рамка могат да се реализират чрез целодневната организация на учебната дейност в средищните училища. (Ниво 1 и Ниво 2)

Приложение: Национална квалификационна рамка

Приложение към т. 1

НАЦИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИОННА РАМКА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Ниво на Европейската квалификационна рамка (ЕКР)	Ниво на Националната квалификационна рамка (НКР)	ЗНАНИЯ – определят се като теоретични и/или фактологически	УМЕНИЯ – описват се като познавателни (включващи използване на логическо, интуитивно и творческо мислене) и практически (включващи сръчност и използване на методи, материали, уреди и инструменти)	КОМПЕТЕНТНОСТИ – лични и професионални описват се с оглед на степента на поемане на отговорност и самостоятелност			
				Самостоятелност и отговорност	Компетентност и за учене	Комунитативни и социални компетентности	Професионални компетентности
Ниво на Квалификационната рамка на Европейското пространство за висше образование (КРЕПВО)							
Ниво по ISCED							
ЕКР Ниво 1	НКР Ниво 1	ЗНАНИЯ	УМЕНИЯ	КОМПЕТЕНТНОСТИ			
ISCED 1				Самостоятелност и отговорност	Компетентност и за учене	Комунитативни и социални компетентности	Професионални компетентности
	ОБЩО ОБРАЗОВАНИЕ – НАЧАЛЕН ЕТАП НА ОСНОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ	<ul style="list-style-type: none"> притежава основни общи знания за околния свят, необходими за по-нататъшно обучение и учене през целия живот знае основни правила за природосъобразен начин на поведение притежава елементарна обща култура 	<ul style="list-style-type: none"> притежава практически умения, необходими за изпълнение на еднотипни прости задачи умее да прилага придобити знания за изпълнение на конкретна учебна задача прави правдоподобни предположения по събрани данни от 	<ul style="list-style-type: none"> работи под пряко наблюдение, като използва инструкции или образец с помощта на учителя избира подходящи информационни средства за решаване на образователна задача самостоятелно и/или в група 	<ul style="list-style-type: none"> учи или работи заедно с другите за събиране и обмен на информация 	<ul style="list-style-type: none"> изгражда чувство на увереност и умение за устно и писмено общуване умее да защитава правата си, без да нарушава правата на другите 	
			заобикалящия го реален свят	<ul style="list-style-type: none"> оценява с помощта на собствените си действия и действията на другите 			

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ЕКР Ниво 2	НКР Ниво 2	ЗНАНИЯ	УМЕНИЯ	КОМПЕТЕНТНОСТИ			
				Самостоятелност и отговорност	Компетентност и за учене	Комунитативни и социални компетентности	Професионални компетентности
	ОБЩО ОБРАЗОВАНИЕ – ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ / I СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ	<ul style="list-style-type: none"> • притежава основни фактологични знания в определена сфера на обучение • познава начини за извличане, подбор и използване на несложна информация • притежава основни познания за жизненоважни социални сфери (семеиство, училище, работна среда, малка общност и др.) 	<ul style="list-style-type: none"> • притежава основни познавателни и практически умения, необходими за изпълнение на прости задачи, за решаване на рутинни проблеми и за извършване на рутинни дейности • използва ограничен набор от умения при изпълнението на по-сложни задачи в познати условия • установява прости взаимозависимости 	<ul style="list-style-type: none"> • работи с известна степен на самостоятелност при познати условия като носи отговорност за изпълнение на поставената задача • работи при нови условия по писмени или устни указания на контролиращия изпълнението на задачата • познава възможностите и 	<ul style="list-style-type: none"> • ориентира се във възможностите за продължаване на образованието и обучението си • оценява необходимостта от повишаване на някои от ключовите компетентности (майчин език, математика, компютри) 	<ul style="list-style-type: none"> • работи в група, приема и изразява мнение и/или критика • ориентира се правилно и действа адекватно спрямо зададена ситуация • обменя информация в устна и писмена форма • общува успешно в разнообразна социална и културна среда 	<ul style="list-style-type: none"> • извършва рутинни дейности при неизменящи се условия
			връзки по зададени критерии в различните сфери на обучение или работа <ul style="list-style-type: none"> • изпълнява прости операции с помощта на различни инструменти и несложни машини • разбира смисъла на инструкции, формулирани по начин подобен на изучавания в миналото • обяснява дейностите, които е/не е извършил и причините за това 	рисковете при самостоятелно прилагане на изучените технологии		<ul style="list-style-type: none"> • извършва рутинни дейности при неизменящи се условия 	

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

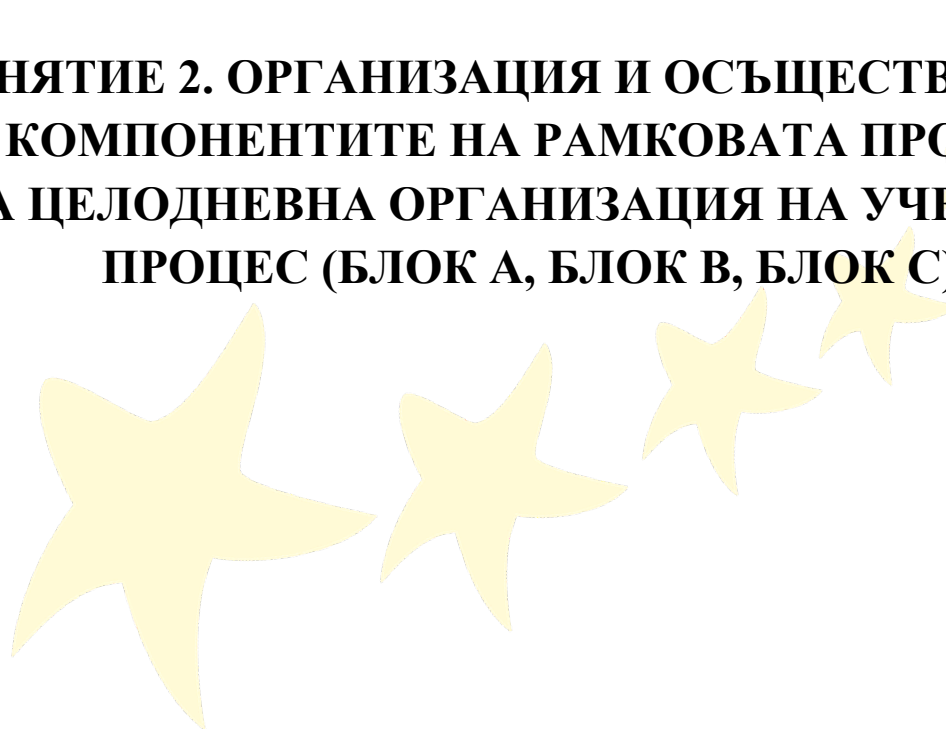
ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ЗАНЯТИЕ 2. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ
НА КОМПОНЕНТИТЕ НА РАМКОВАТА ПРОГРАМА
ЗА ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ
ПРОЦЕС (БЛОК А, БЛОК В, БЛОК С)

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ЦЕЛИ

- Изграждане на визия за оптимално провеждане на целодневната организация на учебния процес за учениците от 1 до 8 клас в средищните училища в страната.
- Подобряване на професионалната компетентност на учители и възпитатели в средищните училища

1

ЗАДАЧИ

- **ЗНАНИЯ** за особеностите на отделните компоненти на целодневната организация и дидактическите изисквания при осъществяването им.
- **УМЕНИЯ** за планиране на форми и специфични дейности в рамките на целодневната организация.
- **КОМПЕТЕНТНОСТИ** за анализ и оценка на педагогическата практика в средищните училища и моделиране на педагогическата дейност.

2

КЛЮЧОВИ ПОНЯТИЯ

- Среда, подкрепяща учебната дейност при целодневна организация на учебния процес;
- Структурни компоненти на самоподготовката;
- Дейности по интереси;
- Интерактивни методи;

3

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

РЕАЛИЗАЦИЯ НА УЧЕБНАТА ДЕЙНОСТ
ПРИ ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ

- Необходимост от среда, подкрепяща учебната дейност.
- Непрекъснат, стимулиран и ръководен от педагога процес на укрепване на познавателните процеси и на познавателната самостоятелност.

4

РАМКОВАТА ПРОГРАМА ЗА
ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА
УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС

- **Блок А** - обяд, отпих - 2 часа
- **Блок В** - самоподготовка - 2 часа
- **Блок С** - дейности по интереси /ДИ/- 2 часа

5

САМОПОДГОТОВКАТА КАТО
ОРГАНИЗАЦИОННА ФОРМА НА ЦЕЛОДНЕВНА
ОРГАНИЗАЦИЯ В СРЕДИЩНОТО УЧИЛИЩЕ

- Специфики – новата роля на педагога;
- Цели и задачи;
- Дидактически изисквания;
- Структура;

6

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ПЛАНИРАНЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА
ДЕЙНОСТИТЕ ПО ИНТЕРЕСИ:

- Проучване на интересите в ПИГ;
- Оформяне на центрове по интереси;
- Създаване на тематично годишно разпределение на ДИ;
- Гъвкавост при осъществяване на тематичното годишно разпределение на ДИ;

7

УСПЕШНАТА РЕАЛИЗАЦИЯ

- Взаимосвързаност и взаимовлияние на дейностите в отделните компоненти на целодневната организация;
- Нова роля на учителя/възпитателя;
- Рефлексивност на дейността на учениците и педагозите;
- Наличие на пространства за комуникация и взаимодействие;
- Стимулираща и развиваща среда;

8

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Практическа работа към тема: Организация и осъществяване на
компонентите на рамковата програма за целодневна организация на
учебния процес

Задача 1. Посочете 3 специфични особености на педагогическото ръководство на учебната дейност в целодневното училище /брейнсторминг/

.....
.....
.....

Задача 2. Кои са най-често срещаните педагогически грешки при осъществяване на самоподготовката?/дискусия/

.....
.....
.....

Задача 3. Предложете примерно съдържание на трите структурни компонента на самоподготовката при групова работа по определена тема по Ваш избор. /моделиране/

I. Организационно-ориентировъчна част.

- 1.
- 2.
- 3.

II. Самостоятелна работа на групата.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

III. Заключение част.

- 1.
- 2.
- 3.

Примерен модел

I. Организационно-ориентираща част.

1. Поставяне на учебно-познавателните задачи и осмисляне на целите с участие на учениците.
2. Фронтален коментар за последователността на работата.
3. Разпределение на дидактическия материал по групи. Указание към груповите отговорници. (Кратък инструктаж с уточняване на мястото за работа и времето за отчет.)

II. Самостоятелна работа на групата.

1. Колективно запознаване с материала и обсъждане на условието на задачата. Планиране общия порядък на работата на групата.
2. Разпределение на задачите в групата.
3. Индивидуално изпълнение на задачите.
4. Обсъждане на индивидуалните резултати от работата на групата.
5. Обсъждане общото изпълнение на задачата, поставена на групата.

III. Заключение част.

1. Съобщаване на резултатите от работата на групата пред класа.
2. Анализ на изпълнението на познавателната задача.
3. Общ извод за груповата работа и постиженията при изпълнение на поставената задача. Оценка от учителя за решението на проблемната ситуация.

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

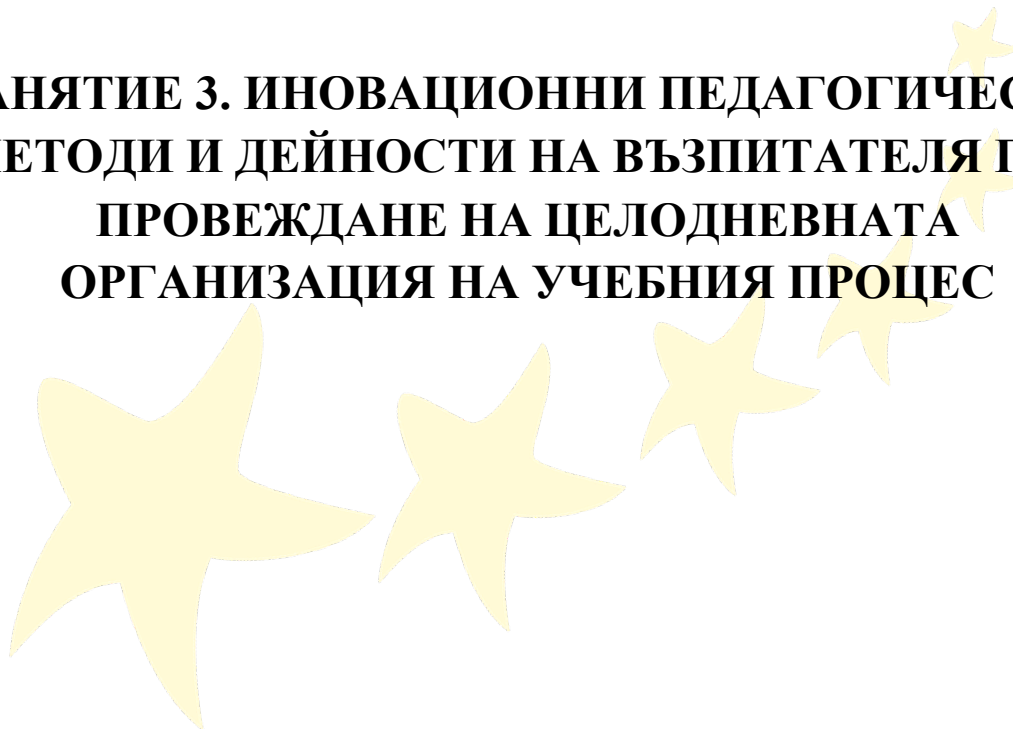
ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

ЗАНЯТИЕ 3. ИНОВАЦИОННИ ПЕДАГОГИЧЕСКИ МЕТОДИ И ДЕЙНОСТИ НА ВЪЗПИТАТЕЛЯ ПРИ ПРОВЕЖДАНЕ НА ЦЕЛОДНЕВНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ЦЕЛИ

Осмисляне на идеите за активно учене в условията на целодневната организация на обучението и на ролята на възпитателя за тяхното осъществяване.

1

ЗАДАЧИ

- **ЗНАНИЯ** за интерактивните методи като технология на педагогическото взаимодействие.
- **УМЕНИЯ** за създаване на педагогически ситуации в съответствие с образователното съдържание, за приложение на интерактивни методи при самоподготовката и дейностите по интереси.
- **КОМПЕТЕНТНОСТИ** за целесъобразен избор на интерактивни стратегии за осъществяване на познавателно взаимодействие между учениците.

2

КЛЮЧОВИ ПОНЯТИЯ

- Активно учене;
- Интерактивни методи;
- Ситуация;
- Екип/ Работа в екип;
- Конструктивизъм;

3

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

INTERACTION/ ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

- **В СОЦИОЛОГИЯТА** - направление, разглеждащо поведението в съвместна детерминираност от личностни и ситуационни фактори.
- **В ПСИХОЛОГИЯТА** - взаимодействие и взаимовлияние между хора в процеса на общуването.
- **В ПЕДАГОГИКАТА** – се акцентира върху социалната природа на ученето.

4

ДЕЦАТА УЧАТ ЧРЕЗ ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ВЪЗРАСТНИТЕ И С ПОСПОСОБНИТЕ ВРЪСТНИЦИ.

5

МОДЕЛ НА АКТИВНОТО УЧЕНЕ

ДИАЛОГ

- Диалог със себе си
- Диалог с другите

ОПИТ

- Наблюдение
- Правене

L. Dee Fink, 2004

6

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ИНТЕРАКТИВНИТЕ МЕТОДИ В
ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПРОЦЕС:

- Ангажират
- Развиват интереса и ентузиазма
- Развиват умения за съвместна дейност
- Развиват положителни отношения между учениците и преподавателя

Pollack/ Fusoni, 2005

ИНОВАТИВНИ ФУНКЦИИ НА
ИНТЕРАКТИВНИТЕ МЕТОДИ В ОБУЧЕНИЕТО:

- Повишаване на субектността (личната изявеност) в дейностите на учениците
- Разкриване на собствени разсъждения и опит
- Разглеждане на усвояването като процес на вътрешна активност на индивида
- Създаване на положителна мотивация и чувство за успех.
- Използване на синергията на групата

7

УСЛОВИЯ ЗА ПРИЛОЖЕНИЕ НА
ИНТЕРАКТИВНИТЕ МЕТОДИ:

- Създаване на определена ситуация в педагогическия процес, която изисква и предполага осъществяване на взаимодействие
- Организиране на работа в екип

8

9

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ВИДОВЕ ИНТЕРАКТИВНИ МЕТОДИ

- **Метод на конкретните ситуации (Кейс стъди – в превод анализ на случай):** - Казус, Симулация, Игра, Ролева игра;
- **Дискусионни методи:** Анкета, Беседа, Брейнсторминг, Дискусия, Обсъждане, Дебати;
- **Опитни (емпирични) методи:** Метод на проектите, Експеримент, Моделиране

Ив. Иванов, 2005

КОНСТРУКТИВИСТКИТЕ ИДЕИ В
ОБУЧЕНИЕТО

- Промяна на педагогическата практика.
- Взаимодействие между процеса на вътрешното изграждане на познавателни схеми и целесъобразното външно актуализиране и стимулиране.
- Самостоятелното постигане и изграждане на познанието в собственото съзнание.

10

ОСНОВНИ МЕТОДИ И ФОРМИ НА
КОНСТРУКТИВНО УЧЕНЕ:

- Работа по проекти
- Дискусии в малки групи
- Решаване на проблеми
- Решаване на практически задачи

11

12

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

КОНСТРУКТИВНОТО УЧЕНЕ В
УСЛОВИЯТА НА ЦЕЛОДНЕВНА
ОРГАНИЗАЦИЯ ИЗИСКВА :

- Да се учи активно.
- Да се решават проблеми.
- Обучението да протича в стимулираща среда.
- Да се развиват умения за пренос на наученото.
- Да се решават различни типове автентични задачи.
- Да се актуализират предишните (старите) знания.
- Да се набляга на придобиването на собствен опит, на създаването на собствен смисъл.
- Да се обръща внимание на стратегии за придобиване на знания, а не само на самите знания.
- Да се насърчава критичното мислене.

13

ДОПЪЛНИТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ НА ВЪЗПИТАТЕЛЯ ПО ПРОЕКТА:

- Осигуряване на необходимите материали за часовете по самоподготовка на ДИ;
- Попълване на училищна документация и документация по проекта – на хартиен и на електронен носител;
- Осъществяване на връзка и взаимодействие с родителите;
- Планиране, организиране и провеждане на квалификационно-методическа дейност в училище, свързана с възпитателно-образователния процес извън задължителните учебни часове;
- Участие в квалификационни дейности и програми за повишаване на квалификацията;
- Участие в дейности по разработване на проекти по програми
- Координиране обмяната на добри практики между възпитателите;
- Оказване на методическа помощ и консултации на младши възпитатели;
- Участие в провеждането на педагогически съвети, работни групи, оперативки и др.;
- Участие в родителски срещи и заседания на Училищното настоятелство;
- Участие в организирането и провеждането на подходящи училищни дейности, напр. „Ден на отворените врати“;

14

- Изисквания към възпитателите/учители за работа в ПИГ;

- Изисквания за отчитане на работните часове от учителите/възпитателите в информационната система на проекта;

15

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

ЗАНЯТИЕ 4/ ТРЕНИНГ - ИНОВАЦИОННИ ПЕДАГОГИЧЕСКИ МЕТОДИ И ДЕЙНОСТИ НА ВЪЗПИТАТЕЛЯ ПРИ ПРОВЕЖДАНЕ НА ЦЕЛОДНЕВНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Иновационни педагогически методи и дейности на възпитателя при провеждане на целодневната организация на учебния процес

ЦЕЛ И ЗАДАЧИ

- Да се извърши педагогическа рефлексия върху съществуващия практически опит чрез разсъждения относно използваните интерактивни методи в собствената практика.

Инсърт – практическо упражнение №1

Отбележете срещу представената информация със знаците:

„√“ - известната информация;

„+“ – нова информация, която разбирате;

„-“ – нова информация, която не разбирате;

„?“ – информация, относно която бихте искали да зададете въпрос;

Видове интерактивни методи

Пл. Радев, (2005) предлага класифициране на методите на обучение по признака интенционална непосредственост (директивност) или опосредственост (интерактивност, трансакция). В посочената класификация, която включва общо 7 групи методи, са обособени 4 групи, съдържащи интерактивен компонент:

Опосредствани интерактивни методи:

- дискусии, интерпретации и обсъждания, управлявани от учителя;
- дискусии, управлявани от ученик модератор;
- дебати;
- “свободношумящи групи”;
- брифинг;
- “пресконференция”;
- метод на изпитващото жури;
- експертно обсъждане;
- гост говорител;

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

- евристична беседа;

Опосредствани интерактивни трансактни методи (евристично-моделиращи методи):

- брейнсторминг;
- синектика;
- метод на другия начин;
- инвентика;
- “гирлянда” от асоциации;
- фокусиране на въображението;
- Павеето анализ;
- SWOT анализ;
- чек лист;
- метод на скоростния ескиз;

Опосредствани имитационни интерактивни (трансакционни) методи:

- различни видове игри;
- драматизации;
- симулации;

Непосредствени директивни или интерактивни праксеологически (практикоприложни) методи:

- дейност по проект и тема;
- решаване на задачи;
- решаване на учебни проблеми;
- изследване на случаи, казуси и инциденти;
- различни видове упражнения;
- “Покажи как”;
- ученически доклади и реферати (Радев, 2005, с.372-374).

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Дискусия – практическо упражнение N2

**Проведете дискусия по проблема “ Информационно” и “трансформационно”
обучение, позовавайки се на приложения материал.**

Взаимодействието променя философията на процеса на обучение. То дава на обучението трансформационен характер, в смисъла на развитото от М. Хансен и Р. Алън схващане за т.н. "информационно" и "трансформационно" обучение.

"Живеем в епохата на твърде много информация и недостатъчно трансформация. Когато хората тъпчат на едно място, причината не е липсата на достатъчно знания, а по-скоро липсата на способност да действат от позицията на знанията, които имат. "

Авторите предлагат сравнително представяне на двата вида обучение, от което личи същностната разлика между тях. – таблица 1.

Таблица 1. Сравнение между информационното и трансформационното обучение

Информационно обучение	Трансформационно обучение
Ляво мозъчно полукълбо	Дясно мозъчно полукълбо
Интелектуално	Емоционално
Глава	Сърце
Структуриран	Творчески
Сериозен	Любознателен
Скован	Спонтанен
Готов отговор	Намерен отговор

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Повторение	Интуиция
Пасивно участие	Активно участие
Въздържаност	Спонтанност
Страх	Доверие
Да бъда най-добър	Да дам най-доброто от себе си
Знание	Разбиране
Ух!	Аха!
О, не!	О, да!

"В нашата образователна система преобладава информационното обучение. Учителите говорят; учениците слушат, водят си бележки, полагат тестове, получават оценки и т.н. Всичко се свежда до запаметяването.

Чрез трансформационното обучение учениците успяват сами да открият отговорите на въпросите.

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Споделяне на добри практики – практическо упражнение N 3

Анализирайте посочения практически пример по параметрите:

Промяна в дейността на педагога/ възпитателя,

Промяна в дейността на учениците

Модернизация на материалната среда

Постигнати резултати:

Пример за успешно използване на интерактивни методи е САМОПОДГОТОВКА ПО ОКОЛЕН СВЯТ - II КЛАС на тема: НАШЕТО УЧИЛИЩЕ. МОИТЕ ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ В УЧИЛИЩЕ.

Цели:

- Назоваване и затвърдяване на правата и задълженията на детето в училище;
- Осмисляне на собствените права и задължения;
- Утвърждаване на взаимоотношения на уважение и толерантност в училище;
- Формиране на гражданско съзнание и поведение;

Методи в самоподготовката: интерактивни /симулативна игра, обсъждане по двойки, работа по групи, ситуация, създаване на постер/

Симулативна игра /за създаване на нагласа и мотивация/

- Предлагам да изиграем една игра, с която да припомним какви дейности извършва ученикът в клас. Нека всеки да си избере една ваша дейност в клас и да се досети за движение, с което да я покаже, така че всички ние да я познаем.

/Посочват се ученици, имитиращи действията: четене, писане, рисуване, бягане и др. – дава се положителна оценка./

Обсъждане по двойки

Провежда се обсъждане по двойки, което цели припомняне на правилата на класа след което учениците докладват. /за изразяване на лично отношение/

- Да си оказваме помощ и подкрепа, да помагаме на по-малките и инвалидите.
- Да не проявяваме грубо отношение един към друг.

Стигат до извода, че за добрите взаимоотношения в училище отговорност има всяко дете и всеки един от тях.

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

Ситуация

- Ако си представим, че хората имат само права, без да имат задължения, какво може да се случи? Може би ще настъпи голям безпорядък и хората съвсем ще престанат да се разбират помежду си. Правата и задълженията са едно от средствата за регулиране на отношенията между хората в обществото.

Обсъждане в група/за конструиране на цялостна представа за права и за задължения/

Класът се разделя на две групи. На първа група се поставя задача да прочете правата на децата, да допълни свои предложения и да ги запише на своя постер. Учителят предварително е записал на него някои от правата на учениците. На втора група задачата е да допълнят задълженията на учениците. След изтичане на определено време се дава дума на презентаторите на всяка група да прочетат допълненията на своите групи./

Децата са записали в постер много собствени предложения:

Право на чист въздух;

Право на хубави закуски;

Право на учебници;

Право да си играят.

Задължение да почистват дъската.

Задължение да стават, когато влиза директорът.

Задължение да не идват с мръсни обувки.

Постерите на двете групи се поставят на дъската.

Ситуация /за трансфер на знанията за правата на детето в цялостния житейски опит/

- Децата, някои от вас решават задачите бързо, други разказват чудесно, трети пеят добре, четвърти скачат високо, но има деца, които се движат трудно, не виждат и не чуват добре. Как мислите? Трябва ли да им помогнем да се чувстват щастливи. Чуйте интересна история и помислете как ще постъпите вие.

Гошко играеше с красивата си топка в градинката. Беше сам и му бе скучно. Ритна топката силно, сякаш тя бе виновна за самотата му. Потърси я с поглед и я видя пред инвалидната количка на едно момче, което плахо му се усмихваше. "О, той не може да ритна" - разочарова се Георги. Момчето се досети за мислите му и тихо се представи: "Казвам се Иван. Искаш ли да играем с електронната ми игра?" Гошко беше един от най-добрите сред съучениците си в тези игри, затова с охота прие. Но така ставаше, че Иван винаги го побеждаваше. И, макар че в началото Гошко малко се ядоса, после осъзна, че

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Иван е чудесен приятел. Въпреки, че трудно се придвижва е непобедим в електронните игри.

/Децата споделят своето отношение и сами стигат до извода, че всички имат право да участват в игри и състезания, независимо от тяхното състояние, а ние трябва да ги уважаваме и да им помагаме./

Създаване на постер /за систематизиране на знанията и конструиране на цялостна представа за връзката между права и задължения/

/Приетите от двете групи правила и задължения се изписват на общ голям постер и се закачат на видно място в класната стая, така че да са на вниманието на всички по всяко време./

ПРАВА	ЗАДЪЛЖЕНИЯ
Право на добро образование.	Да се учат и уважават учителите си.
Право на просторна и чиста училищна сграда.	Да пазят училищната собственост.
Право на собствена позиция.	Да уважават мнението на другите.
Право на учебници.	Да пазят учебниците в добър вид.
Право да бъдат уважавани от всички и поощрявани за своите постижения.	Да разговарят със съучениците и учителите си вежливо.

Днес научихме правата и задълженията на всеки ученик и вярвам, че няма да ги забравите. Не забравяйте също да включвате в игрите си и болните другарчета, да им помагате, разбирате и уважавате!

Дайте примери от вашия професионален опит за добри практики с използване на интерактивни методи в целодневната организация на учебния процес:

Промяна в дейността на педагога/ възпитателя:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Промяна в дейността на учениците:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Модернизация на материалната среда

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Постигнати резултати:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

ТЕМА 2: ИЗГРАЖДАНЕ НА МОТИВАЦИОННА СРЕДА ЗА ПОВИШАВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО В СРЕДИЩНИТЕ УЧИЛИЩА

ЗАНЯТИЕ 5. СТРАТЕГИИ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ДЕЙНОСТИ ПО ИНТЕРЕСИ. РАБОТА ПО УЧЕБЕН ПРОЕКТ КАТО СТРАТЕГИЯ ЗА АКТИВИЗИРАНЕ НА ПОЗНАВАТЕЛНИЯ ПОТЕНЦИАЛ НА УЧЕНИЦИТЕ

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ЦЕЛИ

Запознаване с основни стратегии за създаване на среда, стимулираща интересите на учениците и тяхното развитие в средищните училища.

1

ЗАДАЧИ

- **ЗНАНИЯ** за: стратегиите: Превръщане на училището в информационно пространство и желана територия за ученика, Open education, Учене чрез преживяване, Работа по учебен проект.
- **УМЕНИЯ** за планиране на дейности по интереси в целодневната организация и взаимовръзките помежду им.
- **КОМПЕТЕННОСТИ** за създаване на разнообразна учебна среда и стимулиране на интересите на учениците при целодневната организация.

2

КЛЮЧОВИ ПОНЯТИЯ

- Интереси;
- Дейности по интереси;
- Стимулираща среда;
- Работа по учебен проект;

3

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06

„Подобряване на качеството на образованието в
средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

**ИНТЕРЕСИТЕ И ПОТРЕБНОСТИТЕ СА НАЙ-
ВАЖНИТЕ СТИМУЛИ (МОТИВИ) НА
ЧОВЕШКАТА ДЕЙНОСТ.**

4

**РОЛЯ НА ИНТЕРЕСИТЕ НА УЧЕНИЦИТЕ ЗА
ПОВИШАВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА
ЗНАНИЯ И РАЗВИТИЕ НА ИНТЕЛЕКТА ПРИ
ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА
ОБУЧЕНИЕТО**

5

**СТРАТЕГИИ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА
ДЕЙНОСТИТЕ ПО ИНТЕРЕСИ**

- Превръщане на училището в информационно пространство и желана територия за ученика
- Open education
- Учене чрез преживяване
- Работа по учебен проект

6

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ПРЕВРЪЩАНЕ НА УЧИЛИЩЕТО В
ИНФОРМАЦИОННО ПРОСТРАНСТВО И
ЖЕЛАНА ТЕРИТОРИЯ

- Обособяване на информационен кът с достъп до училищните инициативи и документи
- Създаване на специални тематични пространства и осигуряване на достъп до тях – зони за споделяне на постижения, игротека, библиотека и т.н.
- Въвеждане на елементи на ученическо самоуправление в училищния живот

7

OPEN EDUCATION
(ОТВОРЕНО ОБУЧЕНИЕ)

- Организираны образователни дейности извън традиционните занимания в училище, но под ръководството на образователната институция

8

УЧЕНЕ ЧРЕЗ ПРЕЖИВЯВАНЕ

- Познанието се формира посредством трансформация на опита

9

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06

„Подобряване на качеството на образованието в
средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ЕТАПИ В ОСЪЩЕСТВЯВАНЕТО НА ПРОЦЕСА УЧЕНЕ ЧРЕЗ ПРЕЖИВЯВАНЕ

- Опит и преживяване
- Анализ (рефлексия и осмисляне на преживяното)
- Обобщаване
- Приложение

10

РАБОТА ПО УЧЕБЕН ПРОЕКТ

- Цялостна стратегия за активизиране на познавателния потенциал на учениците чрез самостоятелно проучване и представяне на определена тема.
- Интерактивна стратегия за реализиране на връзката между теоретичните знания и практическата дейност на учениците

11

РАБОТАТА ПО УЧЕБЕН ПРОЕКТ:

- се реализира чрез създаването на продукт или артефакт;
- поощрява учениците самостоятелно да планират, проектират и осъществяват своите идеи;
- се центрира върху ученето, а не върху преподаването;
- включва множество информационни ресурси;
- осигурява възможност за личностна изява;
- стимулира сътрудничеството и толерантността;
- развива среда, активираща ученето;

12

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

МЕТОДИЧЕСКИ МОДЕЛ ЗА
ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ПРОЕКТНА РАБОТА

- Тема на проекта.
- Цел и задачи на проекта.
- Принадлежност към програмното образователно съдържание.
- Информационна структура.
- Информационна осигуреност.
- Организационни аспекти:
  - продължителност на подготовката.
  - форма на работа на екипите.
- Дейности, необходими за реализиране на проекта.
- Форми за представяне на проекта.
- Оценка и дискусия.
- Резултати.

13

ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОЕКТА СПОРЕД
ГОТОВИЯ ПРОДУКТ

- изложби, постери, пана, картотеки, изделия;
- схематични карти;
- малки книжки, текстове и есета, интервюта;
- представяне на етюди, ролеви игри и ситуации;
- организиране и провеждане на състезания и др.

14

ВРЪЗКА МЕЖДУ ТРАДИЦИОННИТЕ ФОРМИ
НА ОБУЧЕНИЕ И РАБОТАТА ПО УЧЕБЕН
ПРОЕКТ

- В самоподготовката и дейностите по интереси се постига надграждане, създават се условия за продължаващо усвояване и концептуализиране на знанията, за компенсирание на допуснати дефицити на разбиране или информационен недостиг.

15

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06

**„Подобряване на качеството на образованието в
средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“**

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

**ВРЪЗКА МЕЖДУ ТРАДИЦИОННИТЕ ФОРМИ
НА ОБУЧЕНИЕ И РАБОТАТА ПО УЧЕБЕН
ПРОЕКТ**

- Разширява се познавателният контекст при разглеждане на проблема, осмисля се неговата значимост в по-широка практическа, природонаучна или социокултурна рамка; в неговата цялостност. Стимулира се процесът на създаване на интегративни взаимодействия в обучението.
- Създават се възможности за включване и разширяване на сетивната основа на обучението и на индивидуалния опит (емоционален, познавателен, социален), което е от още по-голямо значение при изучаване на природната и обществената среда.

16

**ВРЪЗКА МЕЖДУ ТРАДИЦИОННИТЕ ФОРМИ
НА ОБУЧЕНИЕ И РАБОТАТА ПО УЧЕБЕН
ПРОЕКТ**

- Създават се предпоставки за “отваряне” на обучението в два аспекта: първо - процесът на обучение остава отворен, интересът към темата не приключва с учебния час; второ - учениците излизат от класните стаи и училището; насърчава се привличането на експерти по разглежданите проблеми, родители; стимулира се естествено и необходимо взаимодействие между учениците и обществото.

17

**ВРЪЗКА МЕЖДУ ТРАДИЦИОННИТЕ ФОРМИ
НА ОБУЧЕНИЕ И РАБОТАТА ПО УЧЕБЕН
ПРОЕКТ**

- По-ефективно и субектно насочено се формират отношения, интереси и желание за лична изява; предизвикват се себеутвърждаващи преживявания като усърдие, съпричастност, увлеченост и удовлетвореност.
- Насърчава се екипната форма на работа – изграждат се умения за работа в екип и за осъществяване на познавателен обмен и комуникация.

18

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Практическа работа към тема: „Стратегии за осъществяване на дейности по интереси. Работа по учебен проект като стратегия за активизиране на познавателния потенциал на учениците“.

Задача 1/ Анализ на добри практики

Анализирайте влиянието на работата върху проекта „Пчелният кошер“ върху развитието на познавателните интереси на учениците.

Проектът “Пчелният кошер” може да се реализира като дейност по интереси, свързана с направление “Наука“ в 5/6 клас. Целта и задачите на проекта са: разширяване на знанията за групата на насекомите чрез запознаване с медоносната пчела; разбиране и осмисляне на разнообразието на природата и връзката на човека с нея. Проектът може успешно да се свърже и с теми от здравното възпитание, по-специално с проблема за здравословното хранене.

Медоносните пчели са обществено живеещи насекоми. Заради ценния продукт, който се получава от тях, те са “опитомени” от човека и се отглеждат в дървени кошери. Семействата на пчелите са съставени от три различни индивида – пчела-майка, пчела-работничка и пчела-търтей. Едно добре развито пчелно семейство наброява около 80000 пчели. Те се намират в сложни биологични взаимоотношения и не могат да живеят извън пчелното си семейство дълго време. Ползата от медоносните пчели е голяма и многостранна. Техните продукти са с високи хранителни и лечебни свойства: мед, восък, пчелно млечице, прополис, дори пчелната отрова има лечебни свойства.

Медът е продукт, познат на учениците от тяхното ежедневие.

В първата фаза на работа по проекта се постига положителна мотивация за участие на учениците. Изразяването на учениците е спонтанно и с участието на учителя се достига до формулиране на няколко основни въпроса:

Защо пчелите правят мед? Как точно се получава меда? Как хората са открили хранителните и лечебните свойства на меда? Само в кошер ли може да се получи мед? Умението за формулиране и задаване на въпроси се развива на основата на знанията, които учениците имат до момента, но и вследствие от преодоляването на пасивността в обучението и разширяване на неговия контекст.

Във втората фаза на реализация на проекта, въз основа на поставените въпроси, учителът и учениците определят и формулират важните направления на разглеждане на проблема:

1. Пчелният кошер отвътре – Какво има в кошера?
2. Пчелното семейство – Как се получава меда?

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

3. Меда и другите пчелни продукти – аптеката на природата.

Разбирането и разработването на компонентите на темата е съвместна дейност на учениците и учителя. Формират се екипите, които ще разработват отделните аспекти на проблема, съставя се календарен план и се определя датата за презентация на проекта.

В третата фаза учениците, разделени в екипи, проучват различните аспекти на темата и обсъждат най-подходящите начини за тяхното представяне пред съучениците им.

Знанията за пчелния кошер оказват положително влияние върху мисленето и интересите. Както е известно, животът на пчелите в кошера и получаването на меда изобилстват от интересни детайли. Разкривайки високата “организация” в кошера учениците се убеждават в съвършенството на природата. Те са привлечени от изобилието на интересни природни процеси и явления и полагат всички усилия да разкрият техния феноменален характер и на съучениците си. Ето някои от тях:

- Медът е хранително вещество, което пчелите “произвеждат”, за да си осигурят храна за през зимата, когато липсва цветен прашец. Медът се получава при смесването на цветен прашец със специален секрет, който пчелите отделят. За съхраняването му пчелите изработват специални восъчни пити.
- За да има меда необходимите качества, в кошера се поддържа постоянна температура. За тази цел пчелите „проветряват” кошера си, като с жуженето си го вентилират.
- В кошера не се допуска чуждо тяло или насекомо. Ако все пак такова проникне, тялото му се покрива със специално вещество, което пчелите произвеждат от бор, топола и акация – прополис, който не съдържа бактерии. Така чуждото тяло се изолира от меда. Със същото вещество се мумифицират мъртвите индивиди от пчелното семейство.
- Пчелните восъчни пити са забележително “инженерно” съоръжение, в което с най-малко вложен восък се съхранява най-голямо количество мед.
- Пчела, която е намерила подходяща “паша” – цветни растения, съобщава на останалите от кошера за местоположението им чрез специален танц – движение във формата на осморки.
- Медът е незаменим хранителен продукт – той е нискокалоричен, бързо се усвоява от организма, има антибактериално и укрепващо организма действие.

В четвъртата фаза на проекта се осъществява познавателната комуникация - всеки екип представя крайния продукт от обработването на получената информация. Всяка група развива резултатите от работата си, като се стреми към осъществяване на обратна връзка с другите. Използват се разнообразни похвати и средства – постер, колективно пано,

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

изложба. Всеки екип предлага не само информация по своя аспект от проекта, но и форми за активно включване на останалите ученици – игра за дорисуване, драматизация, игрословица.

Влияние на работата върху проекта „Пчелният кошер“ върху развитието на познавателните интереси на учениците:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

ЗАНЯТИЕ 6. ИКТ-БАЗИРАНИ ДЕЙНОСТИ В ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПРОЦЕС И РАБОТА С ИНФОРМАЦИОННАТА СИСТЕМА НА ПРОЕКТА ПРИ ЦЕЛОДНЕВНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕ

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

**ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“**

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

ЦЕЛИ

Разкриване на възможностите за приложение на ИКТ-базираните дейности в съвременната реализация на целодневната организация на обучението в средищните училища.

1

ЗАДАЧИ

- **ЗНАНИЯ** за особеностите в приложението на ИКТ-базирани методи.
- **УМЕНИЯ** за планиране, организация и провеждане на ИКТ-базирани дейности.
- **КОМПЕТЕНТНОСТИ** за контрол и оценка на ефективността на използване на ИКТ в целодневната организация.

2

КЛЮЧОВИ ПОНЯТИЯ

- ИКТ в училище;
- Визуализация;
- Моделиране;
- Мултимедийна презентация;
- Учебни симулации;
- Информационна система по проекта;

3

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06

**„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“**

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ

ИКТ обхващат всички познати начини и средства за обмен на информация – аудио-визуални средства, компютри, софтуери, програми, Internet и пр.

ИКТ-базираните дейности могат ефективно да се използват в планирането на урока, самоподготовката и дейностите по интереси в средищните училища.

_4_

ДОСТЪПЪТ ДО ТЕХНОЛОГИИТЕ СЕ ВЪЗПРИЕМА КАТО НЕРАЗДЕЛНА ЧАСТ ОТ СЪВРЕМЕННО ОБРАЗОВАНИЕ.

През 2013 е приета Национална програма «Информационни технологии в училище». Програмата включва оборудване и осъвременяване на технологичната материална база в българските училища.

_5_

ПЕДАГОГИЧЕСКИ ОСНОВИ НА ИКТ- БАЗИРАНИТЕ ДЕЙНОСТИ В ПИГ

- Проведени изследванията показват, че използването на ИКТ мотивира в еднаква степен учениците, независимо от техните пол, интелектуално равнище, социално-икономически среда, етническа принадлежност;
- Изключение правят само децата, които не са боравили с ИКТ и нямат достъп до тях извън училище;

_6_

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

МЕТОДИ ЗА ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИКТ-
БАЗИРАНИ ДЕЙНОСТИ В ОБУЧЕНИЕТО

- Моделиране;
- Мултимедийна презентация;
- Компютърно тестване;
- Метод търсене и подбор на информация в Интернет;
- Учебни симулации;

7

МОДЕЛИРАНЕ

На моделиране подлежат всички процеси и явления в природата и обществото.

8

МОДЕЛИРАНЕТО ПОЗВОЛЯВА:

- да се открият съществените признаци на обектите и явленията;
- да се демонстрират микро и макро процеси, които не подлежат на непосредствено наблюдение и възприемане от децата;
- да се покаже развитието, промяната в определен обект;
- да се открият етапите, през които преминава даден процес;
- да се покажат инвариантните характеристики на изучаваните обекти;

9

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

МУЛТИМЕДИЙНА ПРЕЗЕНТАЦИЯ

- Изключително ползотворен начин за представяне и систематизиране на учебното съдържание с елементи на визуализация.
- Изготвяне на презентацията подтиква учениците да проявяват творчество и креативност.
- Мотивация е и самата идея за изява чрез подготвянето на презентации.

10

ПРЕДИМСТВА НА МУЛТИМЕДИЙНИТЕ ПРЕЗЕНТАЦИИ:

- Въздействат комплексно върху учениците;
- Улесняват възприемането чрез визуализация;
- Скъсяват дистанцията между теория и практика;
- Учебният материал е изложен по-атрактивно;
- Има възможност информацията бързо и навременно да се актуализира;
- Засилват мотивацията на учениците и учителите за съвместна работа;
- Създава благоприятен психологически климат;

11

КОМПЮТЪРЕН ТЕСТ

- Метод за проверка и оценка на учебните постижения, който допринася за активизиране на познавателната дейност на учениците, на интересите и мотивацията.
- Изпълнява и диагностични функции. Компютърното тестово изпитване все повече се налага;

12

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ТЪРСЕНЕ И ПОДБОР НА ИНФОРМАЦИЯ
В ИНТЕРНЕТ

- Използване в самоподготовката (Блок Б в целодневната програма)
- Развива умения за открояване на същественото в потока от информация;
- Дава възможност за осмисляне на отделните компоненти на информация и конструиране на смислова цялост от учениците в съответствие с поставената задача.

13

БЕЗОПАСНОСТ ПРИ РАБОТАТА С ИНТЕРНЕТ

Ролята на педагога за формиране на умения за безопасна работа в Интернет както в училище, така и в дома!!!

14

8 ЗЛАТНИ ПРАВИЛА ЗА БЕЗОПАСНО
ПОЛЗВАНЕ НА ИНТЕРНЕТ

1. За да използвам компютъра, трябва да поискам разрешение от родителите си/ учителите си.
2. Ще пазя в тайна от всеки своите пароли.
3. Ще отварям е-мейли само от хора, които познавам.
4. Винаги ще казвам на родителите си/ учителите си, когато имам проблеми.
5. Ще използвам компютъра не повече от 1 час на ден.
6. Няма да давам името или адреса си на никого в Интернет.
7. Ще съгласувам с родителите си/ учителите си сайтовете в Интернет, които посещавам.
8. Уважавай всички във виртуалния свят, но се доверявай само на тези, които истински познаваш.

15

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

В ИНФОРМАЦИОННАТА СИСТЕМА
ВЪЗПИТАТЕЛЯТ ЕЖЕДНЕВНО
РЕГИСТРИРА:

- Присъствието на учениците от ПИГ;
- График на основните дейности и темите от годишното разпределение;
- Заетост на възпитателя от 6 астрономически часа (4 астрономически часа за работа с учениците и 2 часа за самоподготовка);
- При присъствие в неучебни дни – 8 часова заетост.

19

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Практическа работа към тема ИКТ - базирани дейности в
педагогическия процес при целодневната организация на обучение.

Задача 1.

Как си представяте училището на бъдещето?/ Брейнсторминг

.....
.....
.....
.....

Задача 2.

За и против мултимедийната презентация/ Дискусия

Задача 3.

Запишете трудностите, които най-често срещате при ежедневната ви работа с информационната система на проекта.

.....
.....
.....
.....

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

**ЗАНЯТИЕ 7/ ТРЕНИНГ - ИКТ БАЗИРАНИ
ДЕЙНОСТИ В ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПРОЦЕС И
РАБОТА С ИНФОРМАЦИОННАТА СИСТЕМА НА
ПРОЕКТА ПРИ ЦЕЛОДНЕВНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ
НА ОБУЧЕНИЕ**

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ИКТ- базирани дейности в педагогическия процес и работа с
Информационната система на проекта при целодневната организация
на обучение

Дискусия и споделяне на добри практики

ЦЕЛ И ЗАДАЧИ

- Да се извърши педагогическа рефлексия върху съществуващия практически опит за работа с ИКТ в самоподготовката и дейностите по интереси при целодневна организация

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ЗадачаN 1/Проведете дискусия на тема:

Влияние на технологиите върху подрастващите.

Какво искате да правят децата с технологииите?

:(

:)

Да правят презентации

Да са информирани

Да направят блог

Да започнат обсъждане

Да създадат wordles

Да намерят отговори
(на своите въпроси)

Да публикуват в animoto

Да се свържат в
партньорства

Да проектират flipcharts

Да правят видео

Да променят съзнанието

Да публикуват в edmodo

Да са различни

Да използват бяла дъска

Да действат

Да разработват програми

Движение към промяна

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Задача N2/Споделяне на добри практики

Дайте примери от вашия професионален опит за добри практики с използване на презентации, компютърни тестове, учебни софтуерни програми в целодневната организация на учебния процес:

Промяна в дейността на педагога/ възпитателя:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Промяна в дейността на учениците:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Модернизация на материалната среда

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Постигнати резултати:

.....
.....
.....
.....

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ЗАНЯТИЕ 8. МУЛТИЕТНИЧЕСКИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ, ОБЩУВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА УЧЕНИКА В МУЛТИКУЛТУРНА СРЕДА

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06

„Подобряване на качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ЦЕЛИ

Разширяване на педагогическата компетентност за стимулиране на мултиетническите взаимодействия в средишните училища.

1

ЗАДАЧИ

- **ЗНАНИЯ** за мултиетническите взаимодействия и мултикултурното образование и за формите за реализация в средишното училище.
- **УМЕНИЯ** за подбор, планиране и осъществяване на адекватно педагогическо ръководство на мултиетническите взаимодействия и мултикултурното образование .
- **КОМПЕТЕНТНОСТИ** за създаване на позитивна мултикултурна среда в условията на целодневна организация на обучението.

2

КЛЮЧОВИ ПОНЯТИЯ:

- Интеркултурност;
- Мултиетнически взаимодействия;
- Мултикултурно образование;

3

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

**В българските земи съжителстват
множество етноси, религии и култури:
българи, роми, турци, евреи,
арменци, власи и др.**

4

ИНТЕРКУЛТУРНОСТ

- Понятието включва представката **“интер”**, тоест взаимодействие, обмен, отваряне и пълното значение на термина **култура**.
- Това означава признаване на ценностите и начина на живот на носителите на култура, различна от нашата собствена.

5

**Интеркултурността постулира
необходимостта от позитивни
контакти между групите и
индивидите в обществото, тя е
едно разбиране, един подход,
една перспектива на действие. Тя
предполага обмен.**

6

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06

„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

- „Прозорец”, през който децата от мнозинството научават, поглеждат в културата на малцинствата обективно, ясно и правдиво, но в същото време то представлява и “огледало”, в което децата от малцинството се оглеждат, вникват в собствената си култура.
- По този начин у децата от мнозинството се формират положителни нагласи, толерантност и уважение към другостта, а децата от малцинството придобиват увереност и етническо самочувствие.

7

СТРАТЕГИЯТА ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНТЕГРАЦИЯ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ ЕТНИЧЕСКИТЕ МАЛЦИНСТВА

- Основният документ, представящ визията за образователната интеграция и интеркултурното образование у нас, актуализиран през 2010 г.
- В основата на този документ са ценностите и принципите на демократичното общество, правата на човека, закрилата на децата и защитата на малцинствата;

8

Стратегията за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства **осигурява равен достъп до качествено образование**, но съобразен с различната степен на социална интеграция на отделните етнически малцинства.

9

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ ПРИ РАБОТА В
МУЛТИКУЛТУРНА СРЕДА

- **ПОСТИГАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКО КАЧЕСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕ**, което запазва и доразвива уменията за учене, откривателството и толерантното отношение към „различния”.
- **ОСИГУРЯВАНЕ НА РАВЕН ДОСТЪП ДО ОБРАЗОВАНИЕ** – осигурява се достъп до качествено образование на децата, за които българският език не е майчин, чрез насърчаване на ранно детско образование и развитие;
- **„ОТВАРЯНЕ“ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА**

10

„ОТВАРЯНЕ“ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА
СИСТЕМА

- Пълноценно взаимодействие и сътрудничество със семействата на децата, което се постига чрез срещи, разговори, училищни празници и състезания;
- Като се прилагат техники за „разчупване на ледовете”;
- Постигане на толерантна мултиетническа среда и прилагане на специализирани програми за обучение в етническа толерантност на ученици, учители и родители;
- Изграждат се умения за изслушване, създаване на доверие, възприемане и анализ на явленията през погледа на детето;

11

ПРОГРАМИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА
ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ В
УЧИЛИЩЕ

1. Интеркултурни програми, ориентирани към учебното съдържание;
2. Програми, ориентирани към учениците;
3. Социално ориентирани интеркултурни програми.

12

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ИНТЕРКУЛТУРНИ ПРОГРАМИ ЗА УЧЕБНОТО СЪДЪРЖАНИЕ

- Реализират се като добавка към традиционните планове и програми, без да променят тяхното съдържание;
- Включване на учебен материал, отразяващ културата на определени малцинства – техния бит, традиции, чествания на различни празници, запознаване с водещи техни представители;
- Програмите могат да се реализират във всички компоненти на образователния процес: учрочната дейност, самоподготовката и дейностите по интереси;

13

ПРОГРАМИ, ОРИЕНТИРАНИ КЪМ УЧЕНИЦИТЕ

- Свързани преди всичко със специфичните образователни и социални потребности на „културно и лингвистично различни” групи и ученици:
  - билингвално обучение;
  - програми за подпомагане на деца, със затруднения в усвояването на учебния материал по природните и математическите науки;
  - програми за подобряване на качеството на общуването с връстниците и др;

14

СОЦИАЛНО ОРИЕНТИРАНИ ИНТЕРКУЛТУРНИ ПРОГРАМИ

- Ударението се поставя върху развиване на критическото мислене у учениците, тяхното разбиране за многообразието в обществото, формиране на положителни нагласи към другия и другостта и толерантно отношение към чуждото мнение и чуждия културен модел.

15

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

МЕТОДИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ:

- Традиционни (лекция, беседа, задаване на въпроси)
- Специфични методи (активност в малки групи):
ролеви и симулационни; интервюиране;
наблюдение (на примери, участващо наблюдение в
ситуации на конфликт); дискусии в малки и големи
групи; разказване на случки от различна гледна
точка; брейнсторминг; анализ на единични случаи
(case study); анализ на художествени произведения;
анализ на исторически документи и закони и др.

16

МЕТОД НАБЛЮДЕНИЕ И ДЕМОНСТРАЦИЯ

- Това са два метода в пряка връзка помежду
си, които целят **даване на добър пример.**
- Демонстрацията е Метод на преподаване
(на учителя), а наблюдението - на ученето
(на ученика).
- Основен момент в демонстрацията е
обяснението.

17

МЕТОД ЕКСКУРЗИЯ

- Те създават възможности за обогатяване на
образователния процес и намаляване на
неговата “книжност”;
- Важно за ефективността на метода е
спазването на дидактическите изисквания –
екскурзиите да са съпроводени от активна
подготвителна работа, да се водят записки,
да се засили емоционалността на момента;

18

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

МЕТОД ПРОУЧВАНЕ НА
ДОКУМЕНТИ

- Метод за качествено-количествен анализ на съдържанието на документите с цел откриване или измерване на социални факти и тенденции, отразени в тях;
- Главната идея е в текста на анализирания документ да се отделят ключови понятия, стереотипи, стандартни фрази и се приемат за единици на текста съобщения;

19

МЕТОД АНАЛИЗ НА ХУДОЖЕСТВЕНИ
ПРОИЗВЕДЕНИЯ

- Важната роля на литературната програма в училище;
- Чрез запознаването с различни художествени произведения учениците се запознават с нови, непознати земи и общности;
- Показва, че въпреки мултикултурните различия, хората са еднакви по отношение на основните потребности и интереси;
- Литературният анализ провокира в учениците изграждането на характер с ясни морални и интелектуални ценности;

20

МЕТОД ЛИТЕРАТУРНИ И
ОБЩЕСТВЕНИ ДИСКУСИИ

- Ролята на учителите по български език и литература в подготовка на участието в дискусия;
- Основни принципи за водене на дискусия - уважение на истината, демонстриране на разбиране и съчувствие към алтернативната позиция, търсене на общи интереси при спорни въпроси;

21

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

МЕТОД ДРАМАТИЗАЦИЯ

- По своята същност е симулационен и ролеви метод
- Драматизират се различни художествени произведения от учениците, както и житейски ситуации (подготвя се сценарий от учителя или от целия клас). Обучението се свързва с усвояването на ролите и изпълнението.

22

МЕТОД НА КОЛАБОРАТИВНОТО (СЪВМЕСТНО) ОБУЧЕНИЕ

- В хода на съвместното обучение се раждат нови, творчески идеи и решения.
- Координират се взаимозависими усилия.
- Създават се механизми за разрешаване на лични и междуличностни проблеми.
- Социализират се отделните членове на групата.
- Активизира се поведението на индивида, удовлетворението му от труда става по-пълноценно.
- Развива се и се утвърждава самочувствието на индивида и чувството му за идентичност

23

МЕТОД ИНТЕРАКТИВНИ ИГРИ

- Интерактивната игра съчетава мисловната активност с търсенето на най-целесъобразно личностно изразяване; изпълнението на общата цел с ефективното индивидуално поведение;
- Игри за запознанства;
- Игри за социализиране;
- Игри за упражняване на комуникацията;
- Игри за предразсъдъци;

24

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ПРОУЧВАНЕ НА ПРАЗНИЧНИЯ
КАЛЕНДАР ПРИ РАЗЛИЧНИТЕ
ЕТНОСИ

- Методът е подходящ за използване във времето, отделено за дейностите по интереси;
- Откроява общочовешките ценности и добродетели;

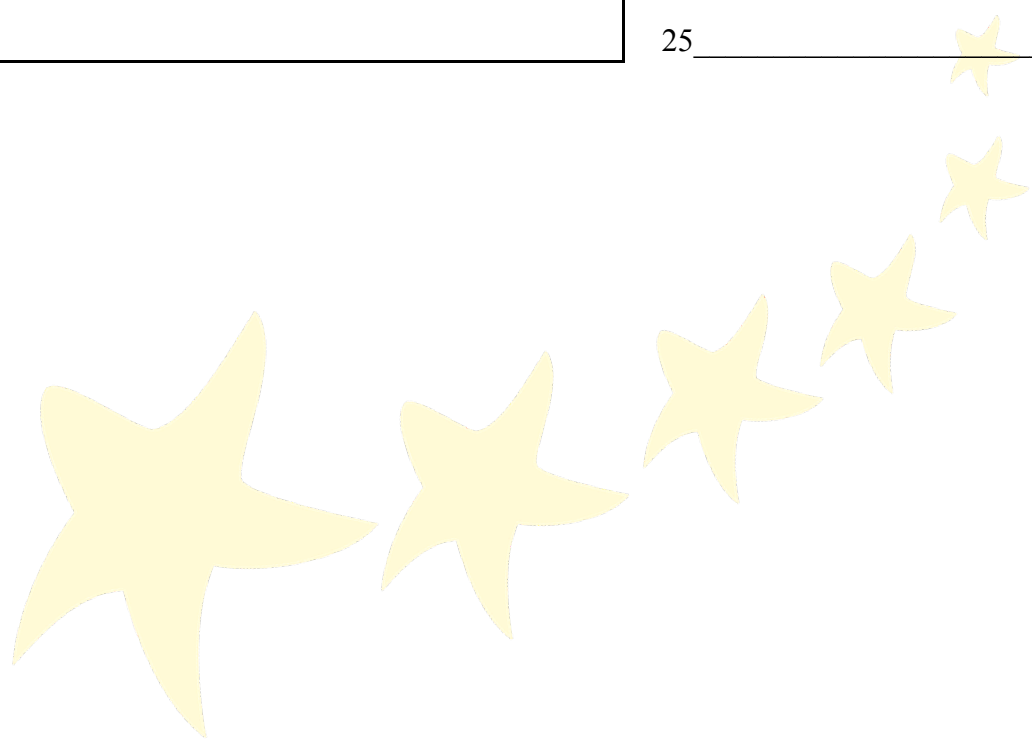

25

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Практическа работа към тема: Мултиетнически взаимодействия,
общуване и развитие на ученика в мултикултурна среда

Задача 1/ Методическо планиране

Какви прийоми ще включите при използване на метода *Проучване на празничния календар* при работа с деца от различни етноси? /възраст по избор/? В какви форми на работа ще планирате този метод?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Задача 2/ Ситуация - задача

В какви случаи бихте използвали интерактивната игра „Интервю” в ПИГ?

Какви цели бихте си поставили?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

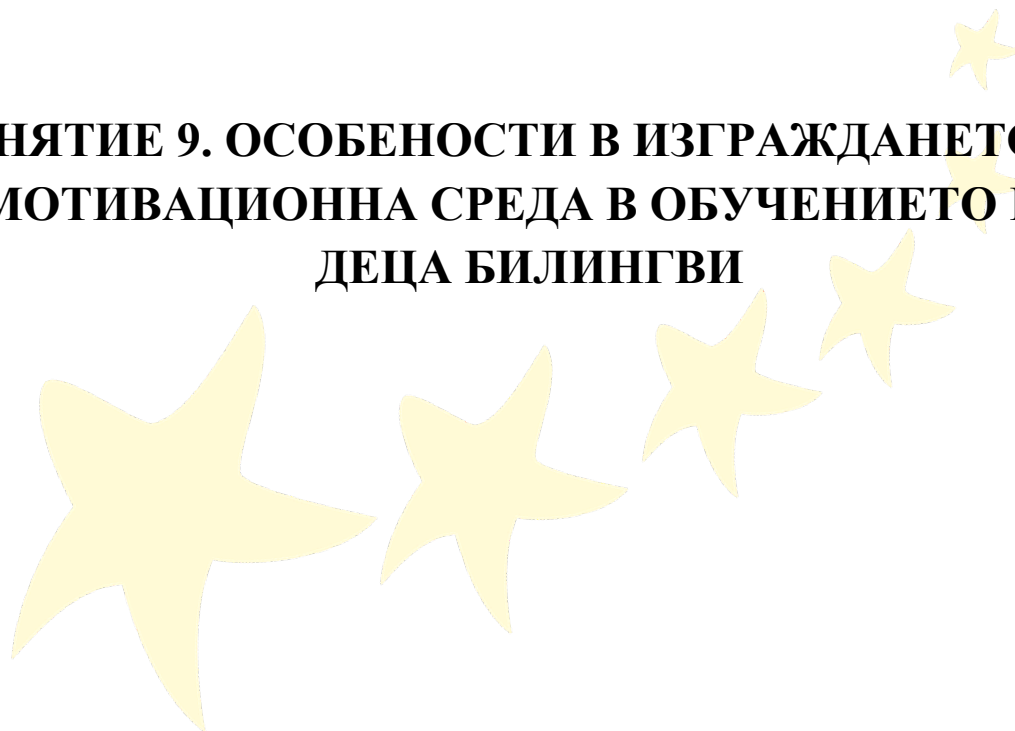
ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

ЗАНЯТИЕ 9. ОСОБЕНОСТИ В ИЗГРАЖДАНЕТО НА МОТИВАЦИОННА СРЕДА В ОБУЧЕНИЕТО НА ДЕЦА БИЛИНГВИ

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ЦЕЛИ

Развитие на педагогическата компетентност за постигане на мотивираща и интегрираща среда в целодневното обучение на децата билингви в средищните училища.

1

ЗАДАЧИ

- **ЗНАНИЯ** за особеностите при обучението на деца билингви и за прилагане на педагогическа технология за изграждането на подкрепяща училищна среда.
- **УМЕНИЯ** за подбор, планиране и осъществяване на адекватна педагогическа технология за преодоляване на затрудненията на децата билингви в обучението и развитието.
- **КОМПЕТЕННОСТИ** за създаване на педагогическа среда, способстваща за преодоляване на психологическите, езиковите и културни бариери при децата билингви;

2

КЛЮЧОВИ ПОНЯТИЯ

- Билингвизъм;
- Мотивираща среда;
- Майчин език;
- Официален език;
- Толерантност;

3

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

БИЛИНГВИЗМЪТ:

- се разглежда като психически механизъм от знания, умения и навици, позволяващи на човека да създава и поражда речеви произведения, последователно принадлежащи на две езикови системи.

4

ВИДОВЕ СПОРЕД РАВНИЩЕТО НА
ВЛАДЕЕНЕ НА ДВАТА ЕЗИКА

- **Пълен**, когато двете езикови системи са овладени достатъчно добре и при говорене едната не оказва влияние на другата.
- **Непълен**, когато говорещият владее добре единия език, но не владее добре другия език и при общуването употребява чести заемки от първия.

5

У нас мнозинството от учениците
билингви, са непълни и не владеят
добре български език!

В българското училище най-често се среща с българо-ромски и българо-турски билингвизъм.

6

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

БИЛИНГВИТЕ ИМИГРАНТИ

- Документ на ЕК от 2009 г. за насърчителни мерки за интегриране на деца имигранти в училищата в Европа и осигуряване на достъп до образователната система на приемащите ги страни.
- Приоритети на европейските политики:
  - специализирана езикова помощ на децата;
  - системно ангажиране на родителите и общностите за подобряване на интеграцията на тези деца.

7

ОСНОВЕН ПЕДАГОГИЧЕСКИ ПРОБЛЕМ
ПРИ ОБУЧЕНИЕТО НА ДЕЦА БИЛИНГВИ:

- Ниското ниво на владене на български език и тяхната неравностойна стартова позиция спрямо останалите деца.
- Много често езиковата непълноценност на децата билингви се проектира и в социалната им изява, емоционалното състояние, самооценката и мотивацията.

8

ВАЖНА ПРЕДПОСТАВКА ПРИ
ОБУЧЕНИЕТО НА ДЕЦА БИЛИНГВИ:

Изграждането на подкрепяща и
мотивираща среда в условията на
целодневно обучение.

9

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

В ОБУЧЕНИЕТО НА ДЕЦА БИЛИНГВИ
ПЕДАГОГЪТ ТРЯБВА ДА ИЗГРАДИ:

- Системна обратна връзка за проследяване на учебните постижения;
- Уважение към детето такова, каквото е, независимо от неговата етническа и културна принадлежност, нивото на владееене на официалния език и семейната среда;
- Доверие;
- Увереност у детето, че може да се справи с учебните задачи, че е пълноценно, а не обратното.

10

ПЕДАГОГИЧЕСКА ТЕХНОЛОГИЯ ЗА
ИЗГРАЖДАНЕТО НА ПОДКРЕПЯЩА
УЧИЛИЩНА СРЕДА

- 1. Усвояването на официалния език** – ключ към личностното усъвършенстване на индивида, предпоставка за емоционален и социален комфорт у децата билингви;
  - В плана за целодневна училищна програма - в часовете по самоподготовка - да се предвидят допълнителни часове по български език и литература;

11

2. Създаване на условия за речевата
практика.

- Обогаляване и активиране на речника чрез ситуативните упражнения, при които на учениците се предлагат обстоятелства, близки до житейските, изискващи речево общуване;

12

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06

„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

3. Необходимост от индивидуален подход към всеки ученик.

При различните индивиди темпото и особеностите в овладяването на чужд език са различни.

Необходимо е към всяко дете да се подхожда индивидуално и с разбиране, да се открива какви точно са неговите проблеми.

13

4. Съчетаване на индивидуални форми на обучение с колективни такива и извънкласна дейност.

- Редуването на индивидуална и групова работа по български език с децата билингви;
- Използване на интерактивни форми на извънкласна дейност;

14

5. Прилагане на интеркултурно обучение:

- Стимулират се нагласи за опознаване ценностите на различната култура;
- Запознаване с правата и свободите на човека;
- Усвояват се понятия като “толерантност”, “разбирателство”, “взаимоуважение” и други общочовешки ценности;

15

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

6. Изграждане на училищна среда,
отговаряща на нуждите на децата-
билигви, чрез използването на
неутрализиращ метод.

- Селекцията на учебните съдържания, възпроизвеждащи предразсъдъци и етническо недоверие;
- Въвеждане на алтернативно учебно съдържание

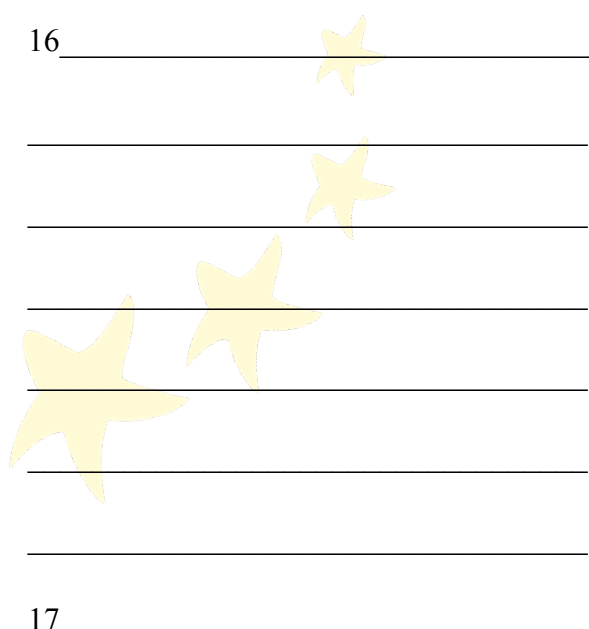

16

7. Възпитание в демократични
ценности и толерантност.

17

Европейски съюз

**ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“**

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

**Работен лист към тема: Особености в изграждането на мотивационна
среда в обучението на деца билингви**

Задача 1/ Дискусия

“За” и “против” прилагането на неутрализиращ метод и въвеждане на алтернативно учебно съдържание в мултикултурна среда.

За

.....
.....
.....
.....
.....

Против

.....
.....
.....
.....
.....

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

ТЕМА 3: МЕТОДИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ, НАСОЧЕНО КЪМ СОЦИАЛИЗИРАНЕ НА УЧЕНИЦИТЕ В ПОЛУИНТЕРНАТНИТЕ ГРУПИ

ЗАНЯТИЕ 10. ИНТЕРАКТИВНИТЕ МЕТОДИ ЗА ФОРМИРАНЕ НА ПРЕНОСИМИ УЧЕБНИ И СОЦИАЛНИ УМЕНИЯ У УЧЕНИЦИТЕ – ОБСЪЖДАНЕ В ГРУПА, БРЕЙНСТОРИНГ, ДИСКУСИЯ

Европейски съюз

**ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“**

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

ЦЕЛИ

Запознаване с технологията на провеждане на методите обсъждане в група, брейнсторминг и дискусия и възможностите за приложението им в условията на целодневна организация на обучението.

1

ЗАДАЧИ

- **ЗНАНИЯ** за интерактивните методи обсъждане в група, брейнсторминг, дискусия като технология на педагогическото взаимодействие при целодневната организация на обучението.
- **УМЕНИЯ** за създаване на педагогически ситуации в съответствие с образователното съдържание, за приложение на интерактивни методи при самоподготовката и дейностите по интереси.
- **КОМПЕТЕНТНОСТИ** за целесъобразен избор на интерактивни стратегии за осъществяване на познавателно взаимодействие между учениците.

2

КЛЮЧОВИ ПОНЯТИЯ

- Обсъждане в група;
- Брейнсторминг;
- Дискусия;

3

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

**ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО – ОСНОВА НА
ИНТЕРАКТИВНИТЕ МЕТОДИ В
ОБУЧЕНИЕТО**

Работата с интерактивни методи показва, че
заедно с ученето чрез взаимодействие се
осъществява още един процес – учене да се
взаимодейства с другите.

4

**ИНТЕРАКТИВНИТЕ МЕТОДИ ВЛИЯТ ВЪРХУ
ВСИЧКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ НА ЛИЧНОСТТА:**

- социални: общуване; - утвърждаване
(самоутвърждаване);
- конгнитивни: вземане на решения
(решаване на проблеми); себепознание;
- афективни: познание и контрол на
собствените си емоции.

5

**ИНТЕРАКТИВНИТЕ МЕТОДИ СЪЗДАВАТ
УСЛОВИЯ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА
ТРАНСВЕРСАЛНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ И
УМЕНИЯ КАТО:**

- Ученикът да зачита другите;
- Ученикът да сътрудничи с другите;
- Ученикът да умее да избира (да взема
решения);
- Ученикът да умее да комуникира;

6

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

**МЕТОДЪТ ОБСЪЖДАНЕ В ГРУПА/
ОБСЪЖДАНЕ С ПАРТНЬОР**

- Методът е и форма, и източник на взаимодействие;
- Основен метод в стратегиите за интерактивното обучение;
- Освен като самостоятелен метод, той съставлява и елемент от технологията на други интерактивни методи;

7

Обсъждането в група цели чрез осъществяване на познавателно взаимодействие помежду си учениците да споделят, възприемат и осмислят различна информация, изказвайки собствено отношение и изслушвайки другите членове на групата да анализират поставени проблеми и да предлагат съвместни решения.

8

**ХАРАКТЕРИСТИКИ НА
ПОЗНАВАТЕЛНОТО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ**

- Информационен обмен между учениците;
- Обмен на познавателни стратегии;
- Оперативно сътрудничество, подпомагане;
- Обосноваване/ приемане на тези;
- Консенсус върху общи решения;
- Междуличностно влияние върху мисленето и самооценката;
- Съвместно насърчаване, активизиране и увличане в общата задача;

9

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

**ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“**

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

**ТЕХНОЛОГИЯ НА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА
МЕТОДА**

1. Представяне и мотивиране на задачата пред учениците.
2. Обсъждането предполага:
  - Вникване в основните компоненти на информацията;
  - Собствена преработка на наличната информация от всеки член на групата;
  - Разкриване на собствената гледна точка на всеки член на групата и изслушване от цялата група;
  - Формиране на общо становище на групата.
3. Представяне становището на групата пред класа от говорител.

10

ВИДОВЕ ОБСЪЖДАНЕ В ГРУПА

1. Обсъждане в група за изказване на становище и оценка
2. Обсъждане в група за обобщаване на житейския опит на учениците
3. Обсъждане в група на проведени наблюдения в природата или посещения на обществени обекти.
4. Обсъждане в група на идеи, закономерности и обобщения.

11

МОЗЪЧНА АТАКА (БРЕЙНСТОРМИНГ)

- Прилага се в различни обществени сфери, когато традиционните методи са неефективни.
- Осъществява се в група, при интензивно използване на мозъка (щурмуване на мозъка, интензивно умствено усилие) за решаване на творчески проблеми.

12

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ЧЕТИРИ ОСНОВНИ ПРИНЦИПА ЗА
ПРОВЕЖДАНЕТО НА МОЗЪЧНАТА АТАКА:

- **Първи принцип:** Съсредоточете се върху количество!
- **Втори принцип:** Спрете критиката!
- **Трети принцип:** Добре дошли, необичайни идеи!
- **Четвърти принцип:** Комбинирайте и подобрявайте идеи!

13

МЕТОДЪТ „МОЗЪЧНА АТАКА“ В
ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПРОЦЕС

Основава се на взаимодействието между учители и ученици (както и между самите ученици) чрез съзнателна и целенасочена мобилизация на умствените сили за достигане до ново хрумване, нова идея, като се поставя акцент върху творческата нагласа на участниците в обучението спрямо разглежданите теми.

14

ЦЕЛИТЕ НА БРЕЙНСТОРМИНГА:

- Креативен и нестандартен поглед върху разглежданите проблеми;
- Учениците се научават да «генерират» идеи;
- Да бъдат смели в изказванията си;
- Да използват фантазията и въображението си;
- Да уважават чуждото мнение и да се научат да изслушват;
- Учениците се стимулират към обща активност и дух на толерантност;
- Поощряват се стеснителните деца;

15

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ЧЕТИРИ ЕТАПА НА ПРИЛОЖЕНИЕ НА
БРЕЙНСТОРМИНГА

- Формулиране на проблема за решаване;
- Обсъждане в малка група или с партньор (генериране на идеи);
- Съобщаване и записване на идеите;
- Групиране, отложена преценка и анализ;

16

ФОРМИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРОВЕЖДАНЕ
НА МЕТОДА БРЕЙНСТОРМИНГ

- В малки групи;
- Игрови вариант – „Ловци“ и „копувачи“ на идеи;
- Кръгов брейнсторминг, използващ метода на сдружението;

17

ДИСКУСИЯ В ОБУЧЕНИЕТО

- Състои се в представяне и отстояване на определена позиция, свързана с такива аспекти на учебното съдържание, по които не съществува еднозначен отговор.
- Дискусия може да се проведе и по теми от житейския кръгзор на учениците, имащи връзка с изучаваните проблеми.

18

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на човешката организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

УЧЕБНИТЕ ЦЕЛИ, ПРИ КОИТО Е ПОДХОДЯЩО
ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ДИСКУСИЯТА, СА:

- При наличие на цели, свързани с изграждането на отношения и ценностни нагласи (афективни цели); Касаят предимно сферата на гражданското образование и възпитание;
- При наличие на субективните и противоречиви теми;

19

ВАЖНИ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА
МЕТОДА ДИСКУСИЯ СА:

- Интересът към темата на дискусиата;
- Предварителната подготовка;
- Представянето на учебното съдържание по емоционален и увлекателен начин;

20

ДИСКУСИЯТА ПОДПОМАГА ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА
СОЦИАЛНИ УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ КАТО:

- Изслушване на другия и осмисляне на неговата позиция и аргументи;
- Откриване на подобия и различия в позиции, тези, схващания;
- Откриване на противоречия в становищата и аргументацията на опонента;
- Търсене, приемане или отхвърляне на алтернативни становища и оценки;
- Търпимост и толерантност към различни мнения и гледни точки;
- Водене на спор и намиране на най-добрия езиков израз на позицията;
- Рефлексиране върху собствените разсъждения и мислене.

21

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ФОРМИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ И
ПРОВЕЖДАНЕ НА ДИСКУСИЯ:

- «Бъзз група»;
- Панелна дискусия;
- Дискусия по метода «Шест мислеци шапки»;
- Полева дискусия;

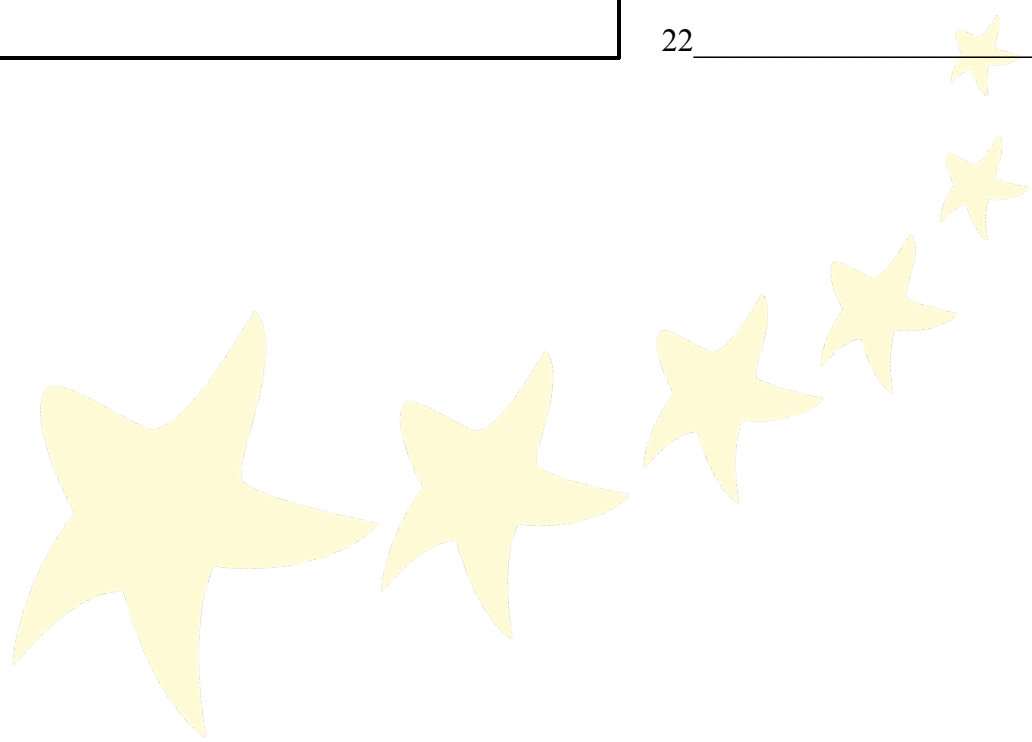

22

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

ЗАНЯТИЕ 11/ ТРЕНИНГ - ИНТЕРАКТИВНИТЕ МЕТОДИ ЗА ФОРМИРАНЕ НА ПРЕНОСИМИ УЧЕБНИ И СОЦИАЛНИ УМЕНИЯ У УЧЕНИЦИТЕ – ОБСЪЖДАНЕ В ГРУПА, БРЕЙНСТОРМИНГ, ДИСКУСИЯ

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

Интерактивните методи за формиране на преносими учебни и социални умения у учениците – обсъждане в група, брейнсторминг, дискусия

ЦЕЛИ и ЗАДАЧИ

Придобиване на практически опит относно приложението на методите обсъждане в група, брейнсторминг и дискусия в условията на целодневната организация на обучението.

МЕТОДИ: – обсъждане в група, брейнсторминг, дискусия

Задача 1.

Обсъждане в група

Каква беседа за интеркултурно образование ще планирате след посещение на Музея на религиите в Стара Загора с ученици от полуинтернатна група? /възраст по избор/. Ако работите с деца от различни етнически групи

Музей на религиите – град Стара Загора

Музеят на религиите в Стара Загора е уникален проект, помещаващ се в сградата на Ески джамия в града. Историята на храма е дълга, датираща от времето на тракийската

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

цивилизация - II-III в., когато на това място е било построено езическо светилище. По-късно, през X в. там е издигната християнска църква. През 1409 г., след като българските земи са завладени от османската империя, се появява и джамията. Установено е, че преди изграждането ѝ църквата е била вече в руини, но въпреки всичко планът на мюсюлманския храм е изцяло съобразен с този на средновековната църква. Ески джамия е единствената оцеляла, изцяло запазена сграда в Стара Загора по време на Руско-турската освободителна война. Днес в нея се помещава Музея на религиите, който разкрива не само историята на храма, а чрез нея и тази на града, но и показва интеркултурността на нашите земи. Посетителите могат да видят на едно място артефакти от различни векове, религии и култури.

Беседа

Въпрос 1. ....

Въпрос 2. ....

Въпрос 3. ....

Въпрос 4. ....

Въпрос 5. ....

Въпрос 6. ....

Въпрос 7. ....

Въпрос 8. ....

Въпрос 9. ....

Въпрос 10. ....

Задача 2.

Кръгов брейнсторминг

Как да се повишат учебните постижения на децата от ПИГ в средищните училища?

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Задача 3.

Дискусия с 6 мислеци шапки

Тема на дискусията: Оценете приложението на интерактивни стратегии и методи в педагогическия процес при целодневна организация на учебния процес.

Различните насоки на мислене се обозначават със следните цветове на шапките:

- Бяла – доказани безспорни факти, цифри, информация или убеждения.
- Червена – чувства и усещания, предчувствия и интуиция.
- Черна – изтъкват се рискове и опасности, недостатъци, грешки в мисленето.
- Жълта – позитивни оценки, изследва наличието на значимост и полза, активира положителната нагласа, търси ефективността.
- Зелена – търсене на алтернативи, генериране на нови концепции и идеи.
- Синя – очертава проблемите, формулира въпросите, обобщава, наблюдава цялостния процес на мислене и следи за спазването на правилата, налага дисциплината (Боно, 2000).

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

**ЗАНЯТИЕ 12. ИНТЕРАКТИВНИТЕ МЕТОДИ ЗА
ФОРМИРАНЕ НА ПРЕНОСИМИ УЧЕБНИ И
СОЦИАЛНИ УМЕНИЯ У УЧЕНИЦИТЕ:
ВИЗУАЛИЗАЦИЯ С ПОСТЕР, „КАРТА НА УМА”,
СИТУАЦИОНЕН МЕТОД И ЕКСПЕРТНА ГРУПА**

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

**ИНТЕРАКТИВНИТЕ МЕТОДИ ЗА
ФОРМИРАНЕ НА ПРЕНОСИМИ
УЧЕБНИ И СОЦИАЛНИ УМЕНИЯ У
УЧЕНИЦИТЕ – ВИЗУАЛИЗАЦИЯ С
ПОСТЕР, „КАРТА НА УМА”,
СИТУАЦИОНЕН МЕТОД И
ЕКСПЕРТНА ГРУПА**

ЗАНЯТИЕ 12

1

ЦЕЛИ

Запознаване с технологията на провеждане на методите визуализация с постер, „карта на ума”, ситуационен метод и експертна група и с приложението им в условията на целодневна организация на обучението.

2

ЗАДАЧИ

- **ЗНАНИЯ** за интерактивните методи визуализация с постер, „карта на ума”, ситуационен метод и експертна група при целодневната организация на обучението.
- **УМЕНИЯ** за създаване на педагогически ситуации в съответствие с образователното съдържание, за приложение на интерактивни методи при самоподготовката и дейностите по интереси.
- **КОМПЕТЕНТОСТИ** за целесъобразен избор на интерактивни стратегии за осъществяване на познавателно взаимодействие между учениците.

3

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

КЛЮЧОВИ ПОНЯТИЯ

- Визуализация с постер;
- «Карта на ума»;
- Ситуационен метод;
- Експертна група;

4

ИНТЕРАКТИВЕН МЕТОД **ВИЗУАЛИЗАЦИЯ С ПОСТЕР**

Визуализацията чрез съвместно създаване на постер от група ученици е интерактивен метод, чрез който се осъществява нагледно представяне на основни характеристики и качества на обекти и явления, изразява се отношение и се отправят послания посредством различни изразни средства.

5

ТЕРМИНЪТ „ПОСТЕР”

- произхожда от английски език – „poster”, и буквално означава афиш;
- В педагогиката - учебно техническо и учебно нагледно средство, в което синтезирано и с разнообразни изразни средства, се представя същественото от определена информация с цел възприемащият да бъде включен в привлекателна и желана информационна и емоционално-личностна комуникация;

6

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

**ИЗРАЗНИ СРЕДСТВА ЗА ИЗГРАЖДАНЕТО
НА ПОСТЕР:**

- Оцветяване;
- Рисунки;
- Апликации;
- Колажи, дори шарж и карикатура
- В сравнение с дидактическите табла позволява по-голяма свобода на мисловната и интелектуалната дейност;

Постер: Моето семейство

7

**ВИЗУАЛИЗАЦИЯТА С ПОСТЕР ДИФЕРЕНЦИРА
РАЗЛИЧНИ РАВНИЩА НА ПРЕДСТАВЯНЕ НА
ИНФОРМАЦИЯ:**

- **Първо равнище** - изобразяване на конкретни обекти;
- **Второ равнище** - представяне на връзките и зависимостите между тях;
- **Трето равнище** - отразяване на лично отношение и оценка на представеното;
- **Четвърто равнище** - поставяне на въпроси и посочване на полемични области за дискусия и анализ;

8

9

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

**ОСНОВНИ МОДЕЛИ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА
ПОСТЕР :**

- 1. Работа с предварително подготвени „матрици“** - някои от конструктивните елементи на постера се подготвят от учителя и познавателната задача на визуализацията е насочена към избор, разпознаване и назоваване на обекти, довършване на различни детайли;
- 2. Самостоятелно цялостно конструиране на постера** - задачата на визуализацията е да се представи изцяло виждането на учениците;

10

**ИНТЕРАКТИВЕН МЕТОД „КАРТА НА
УМА“:**

- Предполага съвместно подреждане, структуриране и визуализиране на информацията в процеса на възприемането, осмислянето и обобщаването ѝ.
- Благоприятства за създаването на творческа среда, насърчава учениците да бъдат отзивчиви и кооперативни в класната стая и прави уроците познавателно наситени и творчески, както за учителите, така и за учениците.

11

МЕТОДЪТ „КАРТА НА УМА“:

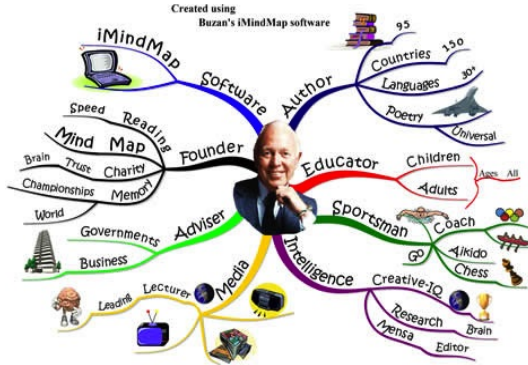
- Може да бъде прилаган към всеки обект или тема;
- Може да бъде прилаган при разнообразни задачи;
- Може да бъде прилаган към всеки тип мислене;
- Активно ангажира учащите от всички възрасти в творческо мислене, организиране и решаване на проблеми;

12

Инвестира във вашето бъдеще!

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
 Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
 съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Карта на ума: Кой е Тони Бъзън?

13 _____

МЕТОДЪТ Е ЕФЕКТИВЕН ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЛЕДНИТЕ ЗАДАЧИ:

- Анализ на събития и констатации;
- Структуриране и преструктуриране на информация;
- Обобщаване на информация;
- Взаимодействие и помощ между учениците при групова работа или ролева игра.
- Затвърдяване на изградени до момента концепции;
- Подобряване на паметта, запаметяване на факти, думи и образи;
- Генериране на идеи;

14 _____

ТЕХНИЧЕСКИ ИЗИСКВАНИЯ ПРИ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА МЕТОДА „КАРТА НА УМА“

- Листът, който се използва за картата, да е достатъчно голям;
- В центъра на листа да се разполага образ на централната идея/ проблем/ задача;
- Обособяване на ясен център, с ярко визуално изображение;
- От центъра с дебели разклонения с надписи се означават главните раздели на мисловната карта;
- Основните разклонения имат подразклонения, свързани с ключови думи;
- Използват се стрелки, икони и други визуални средства, за да се покажат връзките между различните елементи;

15 _____

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ОСНОВНИ МОМЕНТИ ПРИ
СЪЗДАВАНЕТО НА «КАРТА НА УМА»
ПРИ ФОРМИРАНЕ НА ПОНЯТИЯ:

- Кое е централното понятие и как да се съчетаят визуалното му представяне и дефиницията (ако такава е предвидено да се даде)?
- Кои са главните раздели на мисловната карта и как да се визуализират?
- Кои са подразделите на главните раздели и възможно ли е също да се представят визуално?

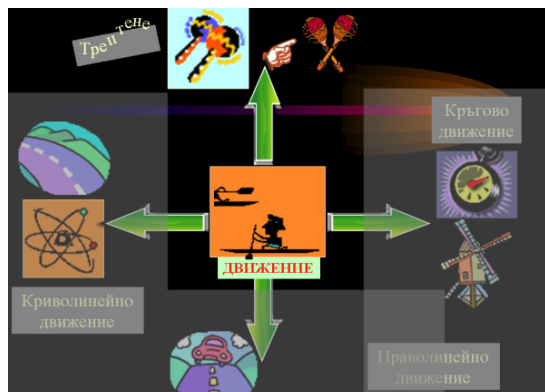

16

„Карта на ума“: Видове движения:

17

ИНТЕРАКТИВЕН МЕТОД СИТУИРАНЕ
/СИТУАЦИОНЕН МЕТОД/

С метода ситуиране, посредством трансформация на теорията в близки до обучаваните конкретни обстоятелства, се стимулира приложението на придобитите знания при практическо решаване на проблеми и развитието им в умения и компетенции.

18

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

**ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА
СИТУИРАНЕТО В ПЕДАГОГИКАТА:**

- Педагогическата ситуация, която се представя пред учениците, да бъде интересна и достъпна;
- Неизвестното звено в описаната конкретна случка или събитие да завладее мисленето и да породи догадки и размишления;
- Ситуацията да е релевантна на дидактическите цели и задачи на обучението и на учебното съдържание;
- Ситуацията да е релевантна на миналия опит на учениците;
- Решаването на ситуацията да има значим и привлекателен за детето смисъл и да развива мотивационната му система и компетентност;

19

СИТУАЦИИТЕ БИВАТ:

- Ситуация – проблем;
- Ситуация – оценка;
- Ситуация – задача;
- Ситуация – илюстрация;
- Ситуация – упражнение;

20

**ЕТАПИ В ПРОЦЕСЪТ НА РЕШАВАНЕ НА
ВСЯКА СИТУАЦИЯ:**

- Ориентировъчна фаза - Ориентиране в комплекса от условия;
- Аналитична фаза – търсене и откриване на причините, които са породили ситуацията;
- Евристична фаза – откриване и формулиране на действителната задача за решаване;
- Проективна фаза – избиране на проект за решаване на ситуацията, способ за действие, търсене на средства за решаването и;
- Изпълнителска фаза – решаване на ситуацията;

21

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

МЕТОДИЧЕСКИ МОДЕЛ НА
ПРЕДСТАВЯНЕ НА СИТУАЦИИТЕ:

- Дидактически и методически контекст;
- Текстово описание на ситуацията;
- Организация на работата;

22

ИНТЕРАКТИВЕН МЕТОД „ЕКСПЕРТНА
ГРУПА”

Методът „експертна група” се основава на познавателно взаимодействие между ученици, които предварително са подготвени по определена тема и техни връстници, за които информацията е нова. В този процес се предават и усвояват знания, опит, стратегии и модели за обработване и представяне на познавателно съдържание от ученици на ученици под дискретното ръководство на учителя.

23

МЕТОДЪТ В УЧИЛИЩНАТА ПРАКТИКА:

- Подходящ за прилагане при дейностите по интереси;
- Поставя учениците в нова роля – тази на „експерта”;
- практически се осъществява идеята за „когнитивното чиракуване”. Ученият постепенно придобива познания и умения чрез взаимодействие с експерт, който може да бъде не само възрастен или по-голям ученик, а и по-напреднало дете;
- Разкрива се още една възможност за осъществяване на образователно партньорство между участниците в учебния процес;

24

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

**ЕТАПИ В РЕАЛИЗАЦИЯТА НА МЕТОДА
«ЕКСПЕРТНА ГРУПА»:**

1. **Поставяне на проблема за проучване.** На учениците се предоставя възможност да избират дали да участват в групата експерти. Този момент се ръководи много дискретно;
2. **Групата ученици, определени за експерти, получава подготвен от учителя въпросник с насоките за извършване на проучването;**
3. **Определя се срок за работа по изпълнението на задачите;**

25

**ФАЗИ В ПОДГОТОВКАТА НА
«ЕКСПЕРТИТЕ»:**

- Работа с информационните източници за подбор на материали по поставената тема;
- Подбор на най-съществените данни и групиране около съгласуваните опорни точки;
- Определяне на основните идеи, които «експертите» трябва задължително да разкрият пред съучениците си;
- Работа за създаване на текстови и илюстративни презентации, подбор на ефектни илюстрации и други подходящи форми за демонстрация;

26

Методът „експертна група” разчупва представата за класическите учебни дейности. Показателни за това са силната мотивация, високата активност и любознателност, които показват учениците по време на заниманията.

27

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

**ЗАНЯТИЕ 13/ ТРЕНИНГ - ИНТЕРАКТИВНИТЕ
МЕТОДИ ЗА ФОРМИРАНЕ НА ПРЕНОСИМИ
УЧЕБНИ И СОЦИАЛНИ УМЕНИЯ У УЧЕНИЦИТЕ –
ВИЗУАЛИЗАЦИЯ С ПОСТЕР, „КАРТА НА УМА”,
СИТУАЦИОНЕН МЕТОД И ЕКСПЕРТНА ГРУПА**

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

Интерактивните методи за формиране на преносими учебни и социални умения у учениците – визуализация с постер, „карта на ума”, ситуационен метод и експертна група

ЦЕЛИ и ЗАДАЧИ

Придобиване на практически опит относно приложението на методите визуализация с постер, „карта на ума”, ситуационен метод и експертна група в условията на целодневната организация на обучението.

МЕТОДИ: – „карта на ума”, ситуационен метод, обсъждане в група, споделяне на добри практики.

Задача 1. Създайте проект за „карта на ума“ по темата: Функции на възпитателя в целодневната организация на учебния процес.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

При самоподготовката в ПИГ – 6. клас в средищно училище по темата „Защитени растителни и животински видове в България“ възпитателят използва метода „експертна група“ и възлага на група от ученици да направят проучване и да докладват пред останалите. При представяне на направеното проучване става ясно, че всеки от групата на учениците-експерти е работил самостоятелно. Всеки от 4-мата ученици съобщава подготвената информация. Информацията на „експертите“ в някои моменти се дублира. Останалите ученици изслушват представеното.

Осъществени ли са целите на метода „Експертна група“?

Направете анализ на описаната ситуация въз основа на следните показатели:

Показатели	Анализ
Форма на работа на екипа ученици – експерти	
Форма на представяне на информацията	
Резултати от приложението на метода	

Изводи:

.....

.....

.....

.....

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Задача 3. Обсъждане в малка група

Сравнете методите *Визуализация чрез постер* и *Карта на ума* при самоподготовката в полуинтернатните групи. Анализирате възможностите за реализация на посочените дидактически функции и отбележете с -, +, ++ или +++.

Показатели	Постер	Карта на ума
Отразяване на информационната структура на определена тема		
Изразяване на лично отношение към разглеждания проблем		★
Обобщаване на знанията		★
Взаимодействие и помощ между учениците при групова работа	★	★
Затвърдяване на формирани понятия	★	
Подобряване на паметта, запаметяване на факти, думи и образи		
Намиране на оригинални начини за изразяване и творчество		

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Изводи:

.....
.....

Задача 4./ Споделяне на добри практики

Дайте примери от вашия професионален опит за добри практики с използване на интерактивни методи в целодневната организация на учебния процес:

Промяна в дейността на педагога/ възпитателя:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Промяна в дейността на учениците:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Модернизация на материалната среда:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Постигнати резултати:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ЗАНЯТИЕ 14. ИГРОВИТЕ ДЕЙНОСТИ И
ИЗКУСТВОТО ПРИ ЦЕЛОДНЕВНАТА
ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС В
СРЕДИЩНИТЕ УЧИЛИЩА

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ЦЕЛИ

Запознаване с технологията на провеждане и възможностите за приложение на интерактивни игри и занимания с наука, изкуство и спорт в условията на целодневната организация на обучението.

1

ЗАДАЧИ

- **ЗНАНИЯ** за интерактивните игри като технология на педагогическото взаимодействие при целодневната организация на обучението и заниманията с наука, изкуство и спорт.
- **УМЕНИЯ** за приложение на интерактивни игри в съответствие с образователното съдържание и за включване на дейности, свързани с науката, изкуството и спорта при самоподготовката и дейностите по интереси.
- **КОМПЕТЕННОСТИ** за целесъобразен избор на интерактивни игрови, естетически и спортни дейности за осъществяване на познавателно взаимодействие между учениците.

2

КЛЮЧОВИ ПОНЯТИЯ

- Интерактивни игри;
- Пъзел;
- Занимания с изкуства;
- Дейности по интереси;

3

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ИГРОВИ ДЕЙНОСТИ

Л. Н. Виготски: „В играта детето е винаги над средната си възраст, над всекидневното си поведение, в играта то е сякаш една глава по-високо от себе си“.

4

ИНТЕРАКТИВНИ ИГРИ

- Продуктивен метод, който предизвиква интерес и позитивни преживявания у учениците;
- Най-привлекателни в училищна възраст са съвместните игри, в които учениците се обединяват за постигането на обща цел, разпределят задачи и роли, проследяват взаимно дейностите си и си сътрудничат.

5

ИНТЕРАКТИВНАТА ИГРА КАТО МЕТОД:

- Интегрира всички компоненти на педагогическото взаимодействие:
  - Създава благоприятна атмосфера;
  - Съществуват организация на комуникацията и обмен на дейности
- Създава условия за мисловна дейност и създаване на собствени мисловни творения;
- Се отличава със спонтанна и непринудена активност на учениците;
- Изгражда междуличностни компетенции;
- Съчетава мисловната активност с търсенето на най-целесъобразно личностно изразяване;

6

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ПРИЛОЖЕНИЕ НА ИНТЕРАКТИВНИ
ИГРИ ПРИ САМОПОДГОТОВКАТА :

- За актуализация на темата;
- За комуникация;
- За работа в екип;
- За крайна оценка;

7

ПРИЛОЖЕНИЕ НА ИНТЕРАКТИВНИ
ИГРИ В ДЕЙНОСТИТЕ ПО ИНТЕРЕСИ

- За групова динамика;
- За изразяване на очакванията;
- За невербална комуникация;
- За доверие;
- За толерантност;

8

РОЛЕВА ИГРА

- Игра, в която участниците „влизат” в различни роли и претворяват действията и поведението им според знанията, които притежават за интересите и убежденията на ролята, която изпълняват;
- Чрез тях се разкриват различни гледни точки към един проблем, проследяват се позициите на заинтересованите страни;
- В тях се набляга на социалното адаптиране и адекватност, отколкото на състезанието;

9

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ПЪЗЕЛ

- В литературата може да се срещне като обособен интерактивен метод, но е част от игровите дейности;
- Като интерактивен метод в обучението подреждането на пъзел се състои в съвместно изграждане от учениците на образна, схематична или логическа цялост чрез свързване на предварително разделените нейни части.
- В този процес взаимодействието между учениците е насочено към използване на знанията и находчивостта на всеки отделен участник и на всички заедно, взаимно допълване и синхронизиране приноса на всеки за изграждане на търсената цялост.

10

ЗАНИМАНИЯ ПО ИЗКУСТВА ДОПРИНАСЯТ ЗА:

- Развиване на социални и комуникативни умения;
- Развиване на творческия потенциал и артистичните умения у учениците;
- Придобиване на музикална и езикова култура;
- Творчески изяви и вдъхновения;
- Подкрепа на индивидуалните способности;
- Нови приятелства в творческа атмосфера;
- Превръщане на часовете в училище в пълноценно лично време;
- Развиват критична оценка (естетически възгледи);
- Разбирането на културното многообразие.

11

ПЛАНИРАНЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ЗАНИМАНИЯТА
С ИЗКУСТВА, НАУКА, СПОРТ И РАЗВЛЕКАТЕЛНИ
ИГРИ В ДЕЙНОСТИТЕ ПО ИНТЕРЕСИ

1. Проучване на интересите в ПИГ;
2. Оформяне на центрове по интереси;
3. Създаване на тематично годишно разпределение на ДИ;
4. Гъвкавост при осъществяване на тематичното годишно разпределение на ДИ;

12

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ЗАНЯТИЕ 15/ ТРЕНИНГ - ИГРОВИТЕ ДЕЙНОСТИ И
ИЗКУСТВОТО ПРИ ЦЕЛОДНЕВНАТА
ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС В
СРЕДИЩНИТЕ УЧИЛИЩА

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Игровите дейности и изкуството при целодневната организация на учебния процес в средищните училища

ЦЕЛИ и ЗАДАЧИ

Придобиване на практически опит относно приложението на интерактивни игри и споделяне на добри практики.

МЕТОДИ: – интерактивни игри

Задача 1.Интерактивна играПъзел

Подредете пъзела „Борци за свобода“

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Матрица на таблица 3 - Борци за свобода

Име	Георги Раковски	Любен Каравелов	Васил Левски	Христо Ботев	Георги Бенковски
ПОРТРЕТ					
РОДНО МЯСТО					
РЕВОЛЮЦИОН- НА ДЕЙНОСТ					
КРИЛАТА ФРАЗА					

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06

„Подобряване на качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Сегменти на таблица 3 - Борци за свобода

Копривщица		Организира чедта, с която превзема кораба Ралецки и слиза на Козлодуйския бряг. Геройски се сражава с поробителите.	
Създава първия план за освободението на България от чети. Създава Първата Българска легия, където млади българци се обучават във военни умения.	Създава мрежа от тайни комитети за подготовка на въстание. Обикаля България и организира народа за борба.	„Тоз, който падне в бой за свобода, той не умира.“	
	„Ако печеля, печеля за цял народ, ако губя, губя само мен си!“	Издава революционен вестник в Букурещ. Създава Българския революционен комитет.	„Любовта към отечеството превзехожда всички световни добрини!“
	Участва в подготовката на Априлското въстание. Създава и предвожда „Хвърковатата чета“ по време на въстанието.	„Както е потребен за земните животни въздух, а за рибите вода, така същщо за човека е потребна най-напред свобода.“	„Моята цел е постигната всъщност. В сърцето на тирани аз отворих такава люта рана, която никога няма да заздравее.“
Карлово	Калофер	Копривщица	Котел

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Задача 2./ Споделяне на добри практики

Дайте примери от вашия професионален опит за добри практики с използване на интерактивни игри и дейности по интереси в целодневната организация на учебния процес:

Промяна в дейността на педагога/ възпитателя:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Промяна в дейността на учениците:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Модернизация на материалната среда:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Постигнати резултати:

.....
.....
.....
.....

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.06
„Подобряване на качеството на образованието в
средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на
учебния процес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще!